

bservant

7

Jaargang 16, 12 oktober 1995

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg • Redactieadres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • tel. 043-883174

Inhoud

pagina 3

Juristen uit de rode cijfers

pagina 5

Een gebroken been, een verkeerde spuit en de risico's van het medische vak

pagina 6

Pro-zelvers in de auto, pro-socialen in de trein

pagina 7

De onzekere toekomst van het CES

pagina 8

Amazing amusing Randi

pagina 9

Kunnen studenten nog besturen én presteren in hun studie?

pagina 10

Universiteiten sloven zich uit voor bollebozen

Relatie met universiteit hooguit 'lauw'

Center for European Studies moet aan de leiband

Het Center for European Studies (CES), dat al jarenlang verlies lijdt, moet zijn activiteiten reduceren. Wat overblijft moet voortaan grotendeels in RL-verband plaatsvinden. Dat zegt het college van bestuur op basis van een rapport van een adviescommissie die het CES heeft doorgelicht. Het (vertrouwelijke) rapport ligt op dit moment ter advies bij de faculteitsbesturen.

De aanleiding voor het college om een advies over de toekomst van het CES te vragen, was drieërlei. Ten eerste is er het cumulatieve structurele begrotingstekort van acht ton, een ton op jaarbasis. Daarnaast zijn met name de faculteiten ontevreden over de prestaties van het CES, en blijkt het instituut maar moeilijk te passen in de internationaliseringsactiviteiten van de universiteit zelf. De adviescommissie heeft in augustus en begin september gesprekken gevoerd met facultaire bestuurders en met vertegenwoordigers van het CES. Het rapport is vervolgens een week later aan het college aangeboden. Het CES is ooit overgenomen van de Tilburgse universiteit als organisator van op

Europa gerichte cursussen voor studenten van twee Amerikaanse Business Schools. In de loop der jaren zijn nieuwe partnerinstellingen gezocht en gevonden, hoofdzakelijk in de VS, maar ook in het Verre Oosten, en is tevens het cursuspakket uitgebreid. Het lag in de bedoeling dat alles in nauwe samenwerking met de universiteit te doen, zodat het CES een vitale rol in de internationalisering van de RL zou kunnen spelen, maar juist op dat punt is veel misgegaan. Het CES heeft zich de afgelopen jaren juist van de RL af bewogen, schrijft de commissie. De relatie is op zijn best lauw te noemen. Dit ondanks de kunstgreep die enige jaren geleden is toegepast, waarbij het stichtingsbestuur van het CES voortaan in meerderheid uit de facultaire decanen zou bestaan.

In de praktijk blijken de faculteiten hun internationale contacten en activiteiten zelf te regelen. Daarvoor hebben ze het CES hoegenaamd niet nodig. Ook de uitwisseling van studenten hebben de faculteiten in eigen hand genomen. Daarbij komt dat het werkgebied van het CES, de VS en Azië, voor faculteiten als de juridische en de economische maar zeer beperkt interessant is. Voor geneeskunde en gezondheidswetenschappen geldt weer dat zij vooral contacten met armlastige ontwikkelingslanden onderhouden, terwijl het CES juist mikt op draagkrachtige groepen.

Omdat het CES in principe op eigen benen

moest kunnen staan heeft het zich gestort op het ontwikkelen van nieuwe cursussen. Hoewel er animo voor is, zijn die activiteiten echter niet kostendekkend. Bovendien is het niveau ervan veelal verre van academisch, waardoor het voor universitaire docenten nauwelijks aantrekkelijk is om erin te participeren. Kritisch is de commissie over het financieel management van het CES. De planvorming is 'te zonnig', er wordt 'intuïtief gewerkt', de begrotingen hebben 'weinig realiteitsgehalte' en kunnen niet als sturingsinstrument fungeren. Dat verwijt treft overigens niet alleen de CES-directie maar ook het goeddeels universitaire bestuur (inclusief collegelid Philipsen), dat keer op keer de begrotingen bijstelt als de opbrengsten weer eens tegenvallen. Tegelijkertijd zijn de kosten structureel te hoog. Dat de administratieve organisatie niet deugt verrast vervolgens evenmin. Al in september '94 heeft het bureau KPMG voorstellen ter verbetering gedaan, die ruim driekwart jaar later nog niet opgevolgd blijken te zijn.

De oplossing van de problemen ziet de commissie, en het college volgt haar daarin, in een vermindering van de activiteiten van het CES en in een nauwere band met de RL. De zaak opdoeken wordt niet verstandig gevonden. Het CES als stichting, met zijn uitgebreide relatienetwerk zou op het vlak van contractonderwijs een 'makelaarsfunctie' kunnen krijgen tussen de RL en instellingen buiten Europa. Verder dient

het CES reguliere bestaande onderwijsblokken van de RL te 'vermarkten': er studenten voor te werven en eventueel nieuwe blokken te initiëren, mits de faculteiten dat zelf nuttig vinden. Van de bestaande CES-programma's mogen alleen het Europa- en het Liberal Arts-programma blijven. Vooral de niet-academische, zelf ontwikkelde korte cursussen, dienen te verdwijnen.

De huidige hoofdtaken van het CES, de programmering en organisatie van cursussen, en de logistieke ondersteuning van uitwisseling, zullen aan de stichting worden onttrokken en worden 'ingebed' in de RL-organisatie. Niet in één faculteit, maar rechtstreeks onder de vice-rector en het 'coördinerend beraad internationalisering'.

Wat precies de consequenties voor het personeel van het CES zullen zijn, is niet geheel duidelijk. Van de 6,4 fte zouden er twee af kunnen, zegt de commissie. Wel moet er structureel jaarlijks een subsidie van een ton worden verstrekt.

De commissie hecht eraan de 'transformatie' van het CES "elegant" naar buiten te brengen. "Het imago van continuïteit en betrouwbaarheid dient beschermd te worden", vindt men.

Wammes Bos

(Voor meer achtergronden zie pagina 7)

James 'the amazing' Randi deed Maastricht voor gelovigen en ongelovigen. Zie pagina 8 (foto Nelis Tutkey)

Paarltsjes

Iedere letter, leesteken of spatie is één hokje

Prijs	
3,00	
5,00	
7,50	
10,00	
12,50	
15,00	

Paarltsjes vóór dinsdagmiddag 16.00 uur via bovenstaand rooster(thuis invullen s.v.p.) inleveren bij de redactie, Keizer Karelplein 10. Alle Paarltsjes moeten contant worden betaald. Voor langere teksten geldt het normale millimetertarief.

- Let op! VACATURE INKOM bij interne vacatures!
- KAMER in onderhuur gezocht per direkt t/m feb. Holger 3211725
- Het Tropical Huisfeest van Elsa & Cerberus 18 okt. 20u Metamorfoos
- EXTRAVAGANZA LUSTRUMFEEST Funky Soul Party met Somethin' Fresh 18 okt
- (Leer) PAARDRIJDEN op de Pietersberg, stud. v. 13,- p/u. Bel 043-3260185
- OOK IN KRAPPE TIJDEN HOEF JE HET AMORSPLEIN NIET TE MIJDEN! CAFÉ FALSTAFF
- Oordeel zelf. Kennismakingsborrel odd NOLADIDA wo. 18 okt 20.00u PRINTEMPS
- Mogelijkheid tot inschrijven na-intro do 19 okt BANALITAS 1 liter bier f6,-
- BUBU goedkope verhuisbusjes te huur al vanaf f25,- ex. Voor info 043-256162
- NO HOUSE IN TOWN? That's what you think! Come to Clinique, Wednesday Oct. 18
- "VRIJDAG DE 13E" GRIEZELLEN OP SERVATIUS. Aanvang: 22.00 uur, Boschstr. 97 tel. 3211126
- I WANT YOU FOR A BOOMING CAREER! AIESEC-Carriëweek. Inschrijven vanaf 18 okt TS53 10-14u
- SERVEERSTERS gevr. voor de vr. za. en zon.avonden. CASA NOSTRA, Ital. Rest., Kzr. Karelplein 15, tel. 043-3215484
- Volleybalver. VC TORNADO zoekt TRAINER/COACH d/za (2e klas). Interesse? Bel lvo: 045-5443364; na 18.00u 043-3063696
- Met spoed gevraagd: CASSIÈRE voor donderdagavond en zaterdag. Incl. Juwelier Willy Vossen, Kleine Stokstraat 4, tel. 3253055
- SNOOKER CENTRUM MAASTRICHT. Voor studenten overdag kortingen tot 33%. Snooker, Pool, Biljart. Tongerseweg 46. Elke dag open
- Finnish student couple is looking for an APPARTMENT near centrum from Dec/Jan. 043-3467373 ex 483 (after 18.00), Asko Lindquist
- Internationale stages UNILEVER. Regel ze bij AIESEC op internet. Bel 010-2174261 of http://www.unilever.com/uniguide/int-stage
- BAHAI community 3216854
- REISGENOTEN (M) gezocht voor een reis naar Senegal van 12-1 t/m 3-2 1996. Ook gezocht een PEUGEOT 505 diesel. Info: 3210923
- CHIC SAT, we gaan er voor
- Studente Bouwkunde Delft zoekt ivm stage per 1 nov. KAMER in Maastricht. Onderhuur van min. 3 mnd mogelijk. Saskia 015-2621090
- Met Pink Wins te water...
- GRAND CAFÉ D'N INGEL op het Vrijthof. Van maandag t/m vrijdag wisselende DAGSCHOTELS, voor jullie studenten GEEN f13,50 MAAR f10,00!!!
- Het zijn de tropische mannën van Cerberus
- KAMERS TE HUUR in centrum e.o. Ook rondom AZM vanaf f325 incl. Wekelijks nieuwe kamers. STUDENT&KAMER o.g. 043-3215913 (ma t/m vr 14.00 tot 18.00)
- ENGLISH translation and editing 043-3216854
- T.K. gebruikte WASAUTOMATEN, IJSKASTEN etc. Prijzen incl bezorgen, plaatsen & garantie. Tev. reparatie zonder voorrijkosten. Jos Meulenberg 045-5228582

- ELAN VITAL zoekt nieuwe LEDEN. Bel: Judith 3218345 of Elina 3630531
- EXTRAVAGANZA LUSTRUMFEEST 18 okt Spaanse Sociëteit, aanvang 21.00 uur
- VOOR BIJNA NIETS GAAT HET BIER OP! HAPPY HOUR OP DI & WO AVOND! FALSTAFF
- Feel the heat at STUDENTS DANCE PARTY in Clinique October 18th till 0300 !!!
- BANALITAS OKTOBER-OOGST FEESTEN do 19 okt 2100h m/v entree gratuite f6,- p/l
- 5e jaars studente zoekt KAMER in of nabij centrum Maastricht. Tel. 043-3624638
- Mooie KAMER in onderhuur 24m2 per 1/1/96 tot 1/7/96 nabij centrum. Tel. 472863
- WASSEN + KNIPPEN v.a. 25,50 HAIRSTYLING JOOP ZAMBRA, St. Jacobstr 11, tel. 3212088
- Cursus LICHAAMSEXRESSIE op het Vrouwengezondheidscentrum. Tel. 3252319 Astrid Linda
- Wo. 18/10 20.00 uur "Soirée à la Picasso": muurschilderen bij SERVATIUS! Tel. 3211126
- I WANT YOU FOR A BOOMING CAREER! AIESEC-Carriëweek. Inschrijven vanaf 18 okt TS53 10-14u
- SUMMARIES 2. 1/2. 2 IB, TESTBOOKS 1st IB, 2nd IB, 2nd IM for sale in mainhall EFM-Imperator
- Hardlopend, afgestudeerd GW en parttime werkend. Op zoek naar KAMER per 1 nov. Anita 3259159
- 15 NOV: Hét Grote Amicitia-Feest, 22.00 in de Momus
- Te koop APPLE COMPUTER + PRINTER f600,- 043-3259713
- Wie schrijft die blijft. Ik blijf dus bij ELOQUENT!
- EFM-Imperator sells summaries and testbooks 3883788
- Nieuw voor studenten CAFÉ X-PRESS YOURSELF. Zeer gunstige prijzen voor feesten ed. Koestraat 8
- Te huur: ruime ZOLDERKAMER met eigen badk + keuken en grote tuin. Huur f501,- Tel. 003289718502
- Interesse om bij de WETSWINKEL NUTH te werken? Bel voor info: Maresca 3624742 of Astrid 3260032
- Busje komt zo, busje komt zo! Bel BUBU (043-256162) voor een goedkope PERSONEN- of VERHUISBUS !!!
- Wij oogsten nog een keer! Mogelijkheid tot inschrijven do 19 okt BANALITAS Happy Hour 2100h-2200h
- Grieks restaurant PLAKA zoekt SERVEERSTERS voor vrij, za en zo. St. Bernardusstr. 4a. Tel. 3254256
- You want to dance? STUDENTS DANCE PARTY with special acts at Café Clinique on October 18th till 0300
- Myriad Minds Maastricht Workshop BAROKMUZIEK & GEHEUGEN 19 okt 19.00 TS53 kmr 0.038, niet-leden f2,50
- SKIREIZEN naar 7 geb. in Franse Alpen vanaf f299,- incl. bus, app., skipas en alle maaltijden. SPORTURA tel. 043-3218334
- HEERENDISP. KNOAKEHEL roept SPIRITUS VITALIS op hun nalatigheid te vergoeden op de gebr. manier!!! Bel snel: 3435538

- NO fool NO bull NOLADIDA
- SSC-skireizen !! "TOP" bestemmingen "DAL" prijzen. Vanaf f357 (bus/app/skipas). Gratis winterbrochure. Bel Isa 043-3252273 of Susanne 043-3632940
- CHIC SAT, we gaan er voor
- Onderz bureau IpsosFacto zkt met spoed voor okt/nov ouderejrs. geneesk. stud. voor min. 3dgn/week t.b.v. dossieronderzoek. Bel 03403-78330, Ilse Hento
- Let op! VACATURE INKOM bij interne vacatures!
- De praktijk, die lees je in ELOQUENT. Join US!!!
- SSC-skireizen !! Ook groepen. Bel Isa 043-3252273
- Zin in SIW-Afrika-Projekt. Info Angelique 3476092
- Op zoek naar een SMOKING! f185 tel 3218038 Reinier
- LET THE DREAM COME TRUE: 15 NOV 22.00 in de Momus!
- Het Tropical Huisfeest van Elsa & Cerberus 18 okt. 20u Metamorfoos
- ELAN VITAL zoekt nieuwe LEDEN. Bel: Judith 3218345 of Elina 3630531
- Actief studentendamesvoetbalteam zoekt nieuwe KEEPER. Bel Wendy 3212707
- Pink Wins spettert weer op wo 8-11. Info: Hiltje 3256108 of Nathalie 3210795
- BANALITAS OKTOBER-OOGST FEESTEN do 19 okt 2100h m/v entree gratuite f6,- p/l
- GEZOCHT: KAMERS in onderhuur, gem. van 23 okt tot 23 dec. Bel Ellen 3466690 of 3256099
- I WANT YOU FOR A BOOMING CAREER! AIESEC-Carriëweek. Inschrijven vanaf 18 okt TS53 10-14u
- BEWAAR HET BONNETJE DAN ZETTEN WIJ JOU IN HET ZONNETJE! HAPPY HOUR OOK OP ZONDAGMIDDAG! FALSTAFF
- KOKOLEDEN opgelet! Kaarten voor het DD-GALA zijn nu te koop elke dag van 2200-2400u op de KOKOKROEG
- SOCIËTEIT XAVIERA voor al uw borrels en feesten. Bij ons is ALLES mogelijk. Info: Casper tel. 3217373
- VERHUIZEN TE DUUR? Kruip bij BUBU achter het stuur. 043-256162. Ook verhuur/verkoop van verhuisdozen
- NO user NO loser NOLADIDA
- Het Tropical Huisfeest van Elsa & Cerberus 18 okt. 20u Metamorfoos
- EXTRAVAGANZA LUSTRUMFEEST met SOMETHIN' FRESH in de SPAANSE SOCIËTEIT
- Bierdrinker zoekt toegevoegde waarde. Join us, ELOQUENT! Voor info: 3255824
- Kopje onder! Pink Wins' water-10-kamp 8-11. Hiltje 3256108 of Nathalie 3210795
- Gezocht KAMER in onderhuur, nov t/m april of nov + dec. Robert tel. 035-6243386
- Wo. 25/10 20.00 uur lezing over het werk van het Rode Kruis. Sociëteit van SERVATIUS!!

- Te huur: KAMER Statensingel 140. Bel voor afspraak 043-3257881. TIP: BIER doet wonderen!
- Te koop: TOYOTA COROLLA, 4 deurs, 1300cc, Bj '78, igst, vr. prijs f1250,- Tel. 043-3642228
- OPPAS GEZOCHT voor onze dochter (4 jr) op ma en do van 14.45 tot 17.45 (Scharn), tel. 3622216 (na 18.00)
- Let op! VACATURE INKOM bij interne vacatures!
- Op zoek naar een SMOKING! f185 tel 3218038 Reinier

WIL JIJ WERKEN IN DE HORECA EN HEB JIJ BASISERVARING?

Verdien bij Mise en Place
f14,- NETTO PER UUR!!

Op maandag 23 oktober is er weer een informatieavond waar precies uitgelegd wordt wat Mise en Place voor jou kan doen. Je moet je voor deze avond telefonisch opgeven: (043) 3632538

Swingkelder Orcus

WAT NOU NIKS TE DOEN....?

vanaf 2 oktober zijn wij ook op maandag en dinsdag geopend

DIVERSE POOLTAFELS AANWEZIG

Bier en fris 2 piek. Verschillende borrelhapjes verkrijgbaar
Deuren open om 20.00 uur tot 03.00 uur

Maandag t/m donderdag ALLEEN studenten

Swingkelder ORCUS, Lepculenstraat 29, Maastricht
Tevens voor al uw logeren: vraag naar onze speciale tarieven:
TELEFOON: 03252977

The best student dancing in town

internet café de muze

ADRES MARKT 39, MAASTRICHT
TELEFOON 043 - 3255833
E-MAIL MUZE1@PI.NET

INTERNET FACILITEITEN IN EEN AANGENAME OMGEVING

OPENINGSTIJDEN:
ZONDAG & MAANDAG 14.00 - 02.00 UUR
DINSdag - ZATERdag 12.00 - 02.00 UUR
WOENSDAG GESLOTEN

IN SAMENWERKING MET

COPY NET
KOPIEER CENTRA
Maastricht 23b Tel. 043 - 3256608
6211 EP Maastricht Fax 043 - 3218020
E-mail: copynet@cuu.net
VAN IDEE TOT EINDPRODUKT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg
Uitgave van de Stichting Observant
Verschijnt wekelijks.

Redactieadres
Keizer Karelplein 10
(begane grond)
Postbus 616
6200 MD Maastricht
telefoon 043-883174,
883125, 883128
Fax: 043-256909

Stichtingsbestuur
Gerard Majoor, Jeff Wintgens, Ton de Goeij, Jan Muyltjens, Gie van den Broek

Redactieraad
Han Aarts, Solange Daenen, Ton Hammeleers, Gerard Hensen, Peter Janssen, Ine Kuppen, Tom Mulder, Liesbeth Preng, Tom van Veen, Peter Winkels

Redactie
Jacques Herraets
Wammes Bos
Riki Janssen
Wim Ortjens

Redactie-assistenten
Marlies In de Braekt
Gerald Bouwels

Aan dit nummer werkten verder mee:
Eugène Baak, Judith Kuijk, Marcia Luyten, Tineke Oosterloo, Micha Wertheim

Fotografie
Nelis Tutkey

Opmaak
Erik van Ballegoij

Druk
Limburgs Dagblad
Heerlen

Mededelingen
Voor het inleveren van mededelingen zie aanhef op mededelingenpagina

Advertenties
Marlies In de Braekt
Tarieven op aanvraag verkrijgbaar
(Voor Paarltsjes zie elders op deze pagina)

Abonnementen
Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis.
Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 37,- per jaar.

HOP
Observant is aangesloten bij het Hoger Onderwijs Persbureau

© Stichting Observant
Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de hoofdredacteur geheel of gedeeltelijk worden overgenomen.

Rechten lijkt verlost van structureel tekort

Voor het eerst sinds jaren heeft de faculteit der rechtsgeleerdheid weer een sluitende begroting. Door het verzwaren van de onderwijslast, een korting op de bibliotheekuitgaven en een vergroting van de onderwijsgroepen, behoort het eeuwige tekort tot de verleden tijd. Sterker nog, de faculteit verwacht in 1996 zelfs een overschot.

dewerkers. Om deze laatste groep toch nog gemotiveerd te houden wilde het bestuur tegelijkertijd een onderzoekspool instellen. Zo'n pool geeft mensen de kans geeft af en toe een onderzoeksverlof te nemen. De toenmalige raad stemde uiteindelijk met al deze maatregelen in. Daarnaast zei die raad ook 'ja' tegen een bevrozing van de huisvestingslasten en een korting van vier procent, de komende twee jaar, op het budget van de bibliotheek en het studielandschap. Deze laatste bezuiniging zal onder andere worden gerealiseerd door geen extra potje van drieduizend gulden te reserveren voor anti-quarische aanbiedingen en een flink aantal abonnementen (voor tienduizend gulden) te schrappen. De nieuwe raad had daar afgelopen woensdag toch wat moeite mee. Ondanks dat iedereen het er over eens was dat er heel wat "ruis" en exotische produkten tussen de abonnementen zitten, was men toch bang dat ook belangwekkende tijdschriften het loodje zullen leggen. Die vrees bleek na wat heen en weer gepraat tussen raad en bestuur ongegrond. De bibliotheekcommissie kan

namelijk als de nood aan de man komt en het huidige budget niet toereikend is om alle belangrijke abonnementen op tijdschriften en losbladige edities te betalen, uit de algemene bedrijfsreserve (zeker zo'n '70.000,-) putten. Dat is geen spaarpot, merkte de directeur van de faculteit, mr. A Luermans op. Ook andere "knelpunten" kunnen de komende twee magere jaren uit de ABR betaald worden. Bovendien vindt

het bestuur dat de term 'mager' eigenlijk niet op zijn plaats is. De komende twee jaar krijgt de bibliotheek in totaal '150.000,- extra om het boekenbestand voor de European Law School op peil te brengen.

Riki Janssen

Faculteitsraad neemt twee moties aan

Juristen tegen een driejarige studie

Bijna geruisloos nam de raad van de juridische faculteit afgelopen woensdag twee, door de studentenfractie ingediende, moties aan. In de eerste motie spreekt de raad zich uit tegen een driejarige rechtenstudie, tegen een bindend studieadvies na drie maanden en tegen een financiering op basis van diploma's in plaats van op basis van studenten-aantallen.

Alleen het bindend studieadvies was aanleiding voor een korte discussie. Het raadslid prof. mr. F. Stroink betoogde dat een serieus advies toch ook in het belang van de studenten is. Na een jaar moet zo'n advies toch door een faculteit te geven zijn. Een serieus advies is zeker in ons belang, vond de studentenfractie, maar dat is wat anders dan een bindend advies. Juist dat zien de studenten niet zitten omdat zij van mening zijn dat iedere student zelf moet kunnen bepalen of en wanneer hij met zijn studie stopt. De financiering op basis van diploma's, een maatregel die net als de andere twee in het Hoger Onderwijs en Onderzoek Plan 1996 van minister Ritzen en staatssecretaris Nuis staan vermeld, zal volgens de juristen desastreuus zijn voor een groeiende faculteit als de Maastrichtse. Bovendien is het risico groot dat zo'n nieuwe financiering leidt tot niveauverlaging. Een driejarige rechtenstudie is volgens hen niet gewenst omdat in zo'n korte tijd "geen adequate academische vorming" kan worden bereikt. De tweede motie werd zonder enige discussie aangenomen. Hierin keert de raad zich tegen de herziening van de universitaire bestuursstructuur. Dit wetsvoorstel, dat de faculteitsraad

onder andere het begrotingsrecht zal ontnemen, doet in zijn ogen afbreuk aan het "democratisch gehalte" van de universiteit. Het faculteitsbestuur liet zich niet uit over beide moties, maar wacht het advies van de zojuist ingestelde facultaire HOOP-strategiecommissie af. Deze club van wijze mannen zal de precieze consequenties van het HOOP voor de juristen in kaart brengen.

Riki Janssen

Ritzen vindt belofte over kwaliteitsverbetering hard genoeg

Verhoging collegegeld gaat gewoon door

Minister Ritzen houdt vast aan een eerste verhoging van het collegegeld met 100 gulden voor het studiejaar 1996/1997. Hij vindt de beloften van universiteiten en hogescholen om de kwaliteit van hun opleidingen te verbeteren voldoende hard om een dergelijke verhoging te rechtvaardigen.

Dat blijkt uit een brief die de minister gisteren naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. Twee weken geleden vroeg de Kamer om een nadere toelichting op de verhoging van het collegegeld. Die mocht van de parlementariërs alleen doorgaan als Ritzen kon aantonen dat de kwaliteit van het hoger onderwijs daadwerkelijk wordt verbeterd. In januari was kwaliteitsverbetering voor de Kamer een voorwaarde om in te stemmen met een stapsgewijze collegegeldverhoging van 500 gulden in de komende drie

jaar. De Kamer zal het voorlopig alleen met toezeggingen moeten doen. Er kan geen twijfel over bestaan dat de instellingen hun uiterste best doen de 'studeerbaarheid' van de opleidingen te vergroten, schrijft Ritzen. Dat zou onder meer blijken uit hun eigen beloften om de onderwijskwaliteit te verbeteren en hun reeds bestaande inspanningen op het gebied van kwaliteitszorg. Ook bij de tweede collegegeldverhoging (150 gulden voor het studiejaar 1997/1998) is er voor de Kamer geen mogelijkheid om te toetsten of de kwaliteit van het onderwijs werkelijk is verbeterd. Als in de herfst van 1996 de beslissing over de tweede verhoging valt, zullen de universiteiten en hogescholen nog slechts plannen voor kwaliteitsverbetering gereed hebben. Pas een jaar later, wanneer de derde en laatste verhoging van het collegegeld aan de orde is, kan worden onderzocht of de kwaliteit van het onderwijs echt is toegenomen.

HOP, Marcel Wiegman

Bestuursbeurs fiscaal nadelig

Student-bestuurders die vanaf volgend jaar geen gewone studiebeurs, maar een bestuursbeurs ontvangen, zouden het wel eens met de fiscus aan de stok kunnen krijgen.

Dat meldde het college van bestuur tijdens de laatste vergadering van de universiteitsraad. Een student die studiefinanciering ontvangt hoeft zijn basisbeurs niet op te geven aan de belasting. Het duurt dan ook heel lang voordat hij door zijn bijverdiensten (of aanvullende beurs) de belastingvrije voet van ruim zesduizend gulden (1995) passeert, waar-

door hij belasting moet gaan betalen. De aanslag wordt dan berekend over het gedeelte dat de belastingvrije voet overschrijdt. In de belastingwet is de studiefinanciering echter een uitzondering. Alle andere vormen van lonen en uitkeringen zijn voor honderd procent aan het fiscale regime onderworpen. De bestuursbeurs, een uitkering van de universiteit voor de student-bestuurder die zijn studiefinanciering een jaar stopzet om zich aan het besturen te wijden, dus ook. De student-bestuurder die alleen al een bedrag krijgt dat gelijk is aan de basisbeurs (5640 gulden per jaar) zit al bijna aan de belastingvrije voet. Gaat hij ook nog eens bijverdienen, of is zijn bestuursbeurs

hoger omdat hij voorheen ook aanvullende beurs kreeg, dan zal hij belasting moeten gaan betalen. Bij het ministerie van onderwijs weet men nog niet wat men met het probleem aan moet: „De bestuursbeursen zijn een heel nieuw fenomeen waar ondertussen bijna alle universiteiten mee werken. Wij hebben daarover nog geen regeling met Financiën kunnen treffen”, zegt een woordvoerder. Sommige universiteiten zouden al met plaatselijke belastinginspecteurs aan het overleggen zijn. De Rijksuniversiteit Limburg is nog niet zover. Volgens studentenzaken wil men eerst alle fiscale en financiële consequenties uitzoeken.

Wim Ortjens

‘Zelfstudie’ rechten eerlijker

Een maand geleden vonden de juristen de 'Zelfstudie ten behoeve van de onderwijsvisitatie 1996' nog te rooskleurig. De aangepaste versie is heel wat "representatiever" en lijkt iets meer op de openhartige, enthousiaste zelfstudie van vijf jaar geleden, constateerde de faculteitsraad afgelopen woensdag.

Waar de faculteit zich in de eerste versie niet expliciet uitliet over de studielast, is nu duidelijk dat de Maastrichtse rechtenstudent zelden of nooit een studieweek van veertig haalt. Zeker in de propedeuse komt hij niet verder dan vierentwintig uur per week.

Ook als het gaat over de rendementen, is de aangepaste versie veel opener dan zijn voorganger. Zwart op wit staat er nu dat het aantal mensen dat na drie jaar doctoraalfase afstudeert, langzaam daalt. Ook daar wil de faculteit iets aan doen.

De aangepaste versie wordt naar de externe visitatiecommissie gezonden. Die zal de rechtenfaculteit begin 1996 bezoeken. (RJ)

Meer kinderen dan ouders op wetenschapsdag

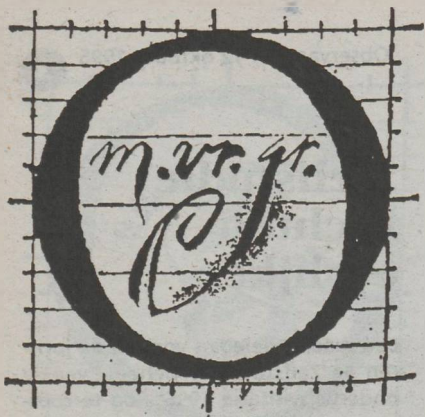
Het tapijt van de Feestzaal is bedekt met zwart landbouwplastic om het te beschermen tegen knoeiende kindertjes. De grote tafel is bezaaid met potjes gel, gereedschap en elektronica. Zondag was het landelijke Wetenschapsdag en was de Feestzaal een pretlab voor kinderen tussen de acht en veertien jaar.

De tachtig experimentepakketjes, waarmee de kinderen een alarm, knipperende lichtjes, een electrospeel en haargel kunnen maken zijn al binnen een uur uitverkocht. Wat dat betreft had de organisatie, dit jaar in handen van de studierichting Kennistechnologie weinig te klagen. Maar de belangstelling voor de grotemensenwetenschap was heel wat geringer. Niet meer dan twintig papa's en mama's komen in de Salon luisteren naar enkele lezingen over een eiland dat bedreigd wordt door een stijgende zeespiegel, over bosbranden en overstromingen. Ondertussen knutselen de kinderen onder begeleiding van medewerkers van kennistechnologie. Voorlichtster Daphne Scheiberlich speelt voor kinderjuf. Samen met het jongste grut maakt ze oranje haargel. Drie meisjes van een jaar of zeven roeren aandachtig in hun bekertjes met water en conserveermiddel en een rood goedje dat, zo blijkt, moeilijk uit de kleren is te krijgen. De vier begeleiders hebben hun handen vol aan de kinderen. "Gelukkig zijn er genoeg ouders die meehelpen, anders was het wel erg stressen geworden", vindt Dennis Breuker, OIO bij de vakgroep informatica van kennistechnologie. Zoveel mensen hadden ze met dat mooie weer niet verwacht. Naast

hem neemt een moeder de hamer ter hand. Een eindje verderop zit een vader op zijn knieën naast zijn zoontje. "Je weet waar mijn vingers zitten dus daar soldeer je niet hoop ik", zegt hij, terwijl hij het groene printplaatje vasthoudt waarop zoonlief een ijzerdraadje vastsoldeert.

't Is wel een beetje te gevaarlijk hoor, er is zo weinig toezicht", vindt de moeder van de negenjarige Jaap. Vorige week was deze pechvogel nog van zijn fiets gevallen, gisteren van zijn skateboard en nu brandt hij zich met de soldeerbout. Gelukkig is er een EHBO'er in de zaal. Voor moeder Marjon Scheere is deze dag echte een uitkomst. Haar zoontje Eno is net acht geworden. Samen met drie vriendjes viert hij in het pretlab zijn verjaardagsfeestje. "Dat is weer eens wat anders dan een speurtocht of naar de film", vindt ze. Omdat de tafel veel te klein is voor zoveel kinderen en er te weinig soldeerbouten zijn, moeten de jongens veel geduld hebben. Ze gaan dan ook maar op de gang tikkertje spelen en rennen de salon in waar ze de lezing verstoren. Maar niemand vindt het erg. Hoewel de meeste ouders glunderend rondlopen 'omdat de kinderen zich prima vermaken', zijn er ook ontevreden mensen. De vader van Marcel, een dreinerij jongetje dat eigenlijk niks wil, vindt dat de universiteit best wel iets pretentieuzers had kunnen opzetten: "Vorig jaar waren we in Eindhoven, daar konden die kids in een echt laboratoriumproefjes doen. Daarbij vergeleken is dit maar kinderspel".

Tineke Oosterloo

De redactie behoudt zich het recht voor om brieven in te korten of niet te plaatsen. Brieven zonder vermelding van naam en telefoonnummer worden niet geplaatst.

Maastricht Aachen Airport

In Observant nr. 6 van 5-10-1995 wijdde u een artikel aan het rapport 'Directe werkgelegenheid gerelateerd aan Maastricht Aachen Airport', dat de Wetenschapswinkel vorige week uitbracht.

Naar aanleiding van dit artikel willen wij graag enkele opmerkingen plaatsen. Gesteld wordt dat dit rapport, waarin de omvang van de huidige directe werkgelegenheid bepaald wordt op 417, en niet op 1280 zoals minister Jorritsma van Verkeer

en Waterstaat in oktober 1994 in een brief aan de Tweede Kamer liet weten, te laat komt, omdat het aanwijzingsbesluit voor de Oost-Westbaan al genomen zou zijn. Dit is niet juist. Het rapport komt niet te laat en het aanwijzingsbesluit is pas gedeeltelijk genomen.

Eerst wat betreft het aanwijzingsbesluit. Het aanwijzingsbesluit, dat de Tweede Kamer in oktober 1994 goedkeurde, geldt namelijk alleen voor dagvluchten. Voordat de Tweede Kamer een besluit over het eventueel toestaan van nachtvluchten wilde nemen, wenste men eerst een onderzoek naar de exploitatiemogelijkheden voor de luchthaven zonder en met nachtvluchten en naar de werkgelegenheidseffecten voor de regio. De PvdA en D66 zijn volgens hun partijprogramma's tegen nachtvluchten op regionale luchthavens. Dat onderzoek is inmiddels afgerond. Hoewel nog niet officieel openbaar, is toch uitgelekt dat de overigens verwachte conclusie van het rapport luidt, dat zonder nachtvluchten de luchthaven niet rendabel te exploiteren is.

Dat het rapport van de Wetenschapswinkel niet te laat komt, blijkt wel uit het uitstel van het besluit, dat de Ministerraad afgelopen vrijdag 6 oktober zou nemen over het al of niet toestaan van nachtvluchten. Ondanks sterke druk vanuit Limburg, niet in de laatste plaats door de PvdA-Limburg, is er nog geen besluit genomen. Het Kabinet wil naar verluidt eerst nog

nader onderzoek laten plaatsvinden naar de werkgelegenheidseffecten van aanleg van de Oost-Westbaan.

Het rapport had overigens niet veel eerder gepubliceerd kunnen worden. De vraag van de opdrachtgever, de Stichting Milieufederatie Limburg, kon immers pas na oktober 1994 gesteld worden, omdat toen dat cijfer van 1280, als zijnde de omvang van de huidige directe werkgelegenheid, door Minister Jorritsma werd gebruikt. In december 1994 heeft de Milieufederatie de Wetenschapswinkel (onder andere) gevraagd na te laten gaan in hoeverre het cijfer van 1280 correct is. Vervolgens is intensief naar een geschikte student of recent afgestudeerde gezocht. Hoewel de vraagstelling simpel lijkt, zijn toch niet zo veel studenten, of zelfs afgestudeerden, in staat om op een betrouwbare wijze de vereiste informatie over vestigingsmotieven e.d. te verkrijgen. Hiervoor is een uitstekende interviewtechniek vereist en kennis van zaken om een gelijkwaardig gesprek met managers en directeurs van de betrokken bedrijven te kunnen voeren. De schrijver van het artikel doet onderzoeker Xander Koolman dan ook tekort door hem 'de eerste de beste student' te noemen. Ook al bedoelt hij dat allicht niet zo. Xander Koolman is een uitstekend economisch onderzoeker. Niet voor niets heeft ons gerenommeerde RL-onderzoeksinstituut MERIT hem gevraagd per 1-12-1995 bij hen in dienst te treden.

Tenslotte, als de luchthavendirectie de kritiek op het cijfer van 1280 meent te moeten afdoen met wat smalende opmerkingen over een 'wetenschapsboetiek' en geen inhoudelijk commentaar weet te geven, dan heeft men dus blijkbaar geen steekhoudende argumenten die ons cijfer van 417 directe arbeidsplaatsen kunnen weerleggen.

Logisch, de beste en mooiste kleren koop je immers in een boetiek.

Jo Haesen, bureau Wetenschapswinkel

Dringen om folders op Studiebeurs

Een dalende animo voor het hoger onderwijs? In de Jaarbeurs in Utrecht was er eind vorige week weinig van te merken. Met meer dan 40 duizend kwamen de scholieren naar de landelijke Studiebeurs 1995.

Toen de Julianahal vorige week om half tien openging, was het direct al dringen. Hele schoolklassen kwamen in leestijd naar de beurs. Voorlichters van hogescholen en universiteiten hadden moeite zich in het gedrang en de droge hitte overeind te houden. Er was geklaag over de catering en de tijd ontbrak om zelf drinken te halen. Even na twee uur was de drukte op slag voorbij. De schoolklassen waren in de bus gestapt.

"Die scholieren worden steeds jonger", zegt een voorlichtster van de Groningse universiteit. "Men houdt zich nu blijkbaar al in de vierde klas bezig met studiekeuze." Ze heeft vooral haar best gedaan om de kids een beetje gerust te stellen.

Bij de Hogeschool van Amsterdam, vijftig meter verderop, is iets dergelijks te horen. "Veel mensen weten nog helemaal niet wat ze willen. Ze vragen vooral: wat kan je met die en die studie worden?"

"Help, wat moet ik? Dat is de vraag waarmee de meesten hier komen", constateert M. van de Zande van de Hogeschool van Utrecht. "Als ze naar een concrete opleiding vragen, blijkt dat meestal omdat ze van de schooldekaan een kreet hebben meegereggen. Ik vraag me dan af wat dat waard is." Ze vindt het triest dat veel scholieren zo slecht voorbereid naar de beurs komen. "Ze raken hier alleen maar in verwarring."

"Voor ons is het zo weggegooid informatie", vindt Van de Zande. "Eigenlijk zou je je op school een jaar lang in een wekelijks lesuur met studie- of beroepskeuze bezig moeten houden."

Toch heeft elke voorlichter ook wel pientere vragen gekregen, zoals: wat is het verschil tussen logopedie in Groningen en in Eindhoven? "Wij hebben in het eerste jaar een snuffelstage", is dan het antwoord - waarna de scholier weer snel verder huppelt.

Ondanks alle gemopper is de boycot die de universiteiten de Studiebeurs drie jaar geleden nog aandeden, al praktisch vergeten. Alle universiteiten en een groot aantal hogescholen stonden in Utrecht om bij de studiekeizer "in beeld" te komen. Men betaalde bedragen van 5 tot 60 duizend gulden voor een plek op de beurs en gaf dezelfde bedragen uit voor begeleiden- de advertenties en inrichting van de stand. En volgend jaar zijn ze er weer. "Je vist toch allemaal in dezelfde vijver", verzucht de man uit Utrecht.

HOP, Frank Steenkamp

Postomnummerdepressie?

Blijf positief, want de nieuwe spelling zal nu in Maastricht pas ingevoerd worden op 30 september 1997. En op sommige plaatsen nog later.

R&T / OOGMOOC, NUMMERONUMMER

Nageltjes knippen

Sommige mensen denken dat je moeder wordt door een kind te krijgen. Niets is minder waar. Na de geboorte van een kind ben je nog steeds dezelfde, moe, maar verder niet veranderd. Als andere mensen je moeder noemen klinkt je dat dan ook nogal potsierlijk in de oren. 'Ah, honger, zal ik je maar even aan je moeder geven?' Giechel, giechel, het klinkt van geen meter. Omdat het niet past. Je bent geen moeder. Jarenlang heb ik, zoals veel mensen zonder kinderen, het leven ingedeeld in tenminste twee fasen, de periode voor en na de komst van kinderen. Ik was ervan overtuigd dat het leven na het kind er totaal anders uit zou zien. Het leven zonder kinderen betekende vrijheid, het leven met kinderen symboliseerde binding en gezapigheid. Het is onzin. Het leven kent een grote mate van continuïteit, het gaat gewoon zijn gang. Vroeger kon ik op zaterdagochtend niet naar winkel omdat ik de krant moest lezen, nu kan ik 's middags niet naar de winkel omdat hij slaapt. Het verschil is miniem, en voelt als hetzelfde. Misschien is deze ervaring van continuïteit het produkt van een plotselinge vergeetachtigheid. Hoe dan

ook, merkwaardig is het. Wat je eerst voorkomt als een wereld van verschil, is plotseling erg vanzelfsprekend. Het is alsof je niet hoeft te wennen.

Toch is ook dat niet helemaal waar. Met schokken dringt het tot je door dat je een kind hebt. De ultieme 'moederschapervaringen'. De eerste dag dat je hem naar de creche brengt bijvoorbeeld. In de ontmoeting met de crecheleidsters wordt je opeens een moeder. Vraag ik wel naar de juiste zaken, vraag ik wel genoeg, ben ik te bezorgd, of juist te nonchalant, blijf ik te lang, of ga ik te vroeg weg? De gestage inwijding in de crechecodes verschaffen je langzamerhand een nieuwe identiteit. Met het koken en prukken van eindeloos veel bieten, bonen en wortelen voor de groentehappen komt het besef van moederschap. Voor hem is niets te veel. En zelden voel je je zo vreselijk moeder als de eerste keer dat je zijn nageltjes knipt, twintig kleine nageltjes. 'Nee, handje stil!' En op een dag vind je het normaal dat iemand voorstelt hem aan zijn moeder te overhandigen. Je steekt gewoon de handen uit, en er valt niets te lachen.

Niet door de geboorte van een kind, maar door heel vaak nageltjes te knippen wordt je moeder. Geen breuk, meer een kwestie van langzaam onderdompelen. Niet het kind maar de ouders maken werelden van verschil.

Klasien Horstman

Een gebroken been en een verkeerde spuit werden mevrouw Jansen fataal

"Ik kan alleen maar zeggen dat het me verschrikkelijk spijt, maar daar krijgen we die mevrouw niet mee terug." De gebroken stem stopt even, haar blik richt zich vertwijfeld op het tuchtcollege. "En verder weet ik echt niet wat ik moet zeggen."

Echter kon het niet zijn. Vol menselijk drama, een paar juridische slimmigheden en zorgvuldig doordachte afwegingen werd afgelopen dinsdag in het Mecc een medische tuchtzaak gespeeld. Een bijzondere tuchtzaak, want de aangeklaagde was geen arts, maar verpleegkundige. En dat is nieuw in Nederland. Tot nu toe kunnen in de (para-)medische wereld alleen artsen, tandartsen, apothekers en verloskundigen tuchtrechtelijk vervolgd worden. Maar eind 1997, wanneer de wet BIG (Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg) in werking treedt, komen er vier beroepen bij: verpleegkundigen, fysiotherapeuten, klinisch psychologen en psychotherapeuten. Niet in de laatste plaats omdat een patiënt ook van deze mensen vaak erg afhankelijk is en met hen "een overwegend zelfstandige relatie" heeft, zoals de wetgever het uitdrukt. Schiet de 'zorg' tekort dan moeten de patiënt, maar ook de partner, de ouders, de werkgever of de hoofdinspecteur van volksgezondheid verhaal kunnen halen. Dat kan bij uitstek binnen het tuchtrecht; via het strafrecht en het arbeidsrecht is dat moeilijker.

Behalve het tuchtrecht regelt de wet-BIG onder andere ook wie straks welke behandeling mag doen. Het ziet er bijvoorbeeld naar uit dat verpleegkundigen straks wel een aantal injecties, catheterisaties en puncties zonder de tussenkomst van een arts mogen uitvoeren. Verder is met de invoering van wet ook de registratie van deze beroepen een feit. En daarmee de bescherming van de titel.

Reden genoeg dus voor een symposium, vond het verpleegkundig management van het Academisch Ziekenhuis Maastricht. En om het allemaal zo levensecht mogelijk te maken, werd een bestaande zaak alvast aan het toekomstige tuchtrecht getoetst.

Mevrouw Jansen

De volle zaal genoot. Het tuchtcollege van een dag, bestaande uit een rechter, een juriste en drie beroepsgenoten, nam zijn taak serieus. Rechter mr. F. van Beuge, in het dagelijks leven rechter in Roermond, zette de feiten van de zaak Jansen die ooit in het noorden van Nederland speelde, nog eens rustig op een rijtje. De aangeklaagde en haar raadsman mr. E. Sutorius (advocaat in Arnhem en iemand die al veel verpleegkundigen heeft verdedigd) hoorden samen met de zaal het relaas aan. Het begon allemaal op 9 mei 1994. Mevrouw Jansen komt na een val in het ziekenhuis terecht. Met een gebroken been. Een dag later, 10 mei, kampt ze met hoge koorts en krijgt ze antibiotica voorgeschreven. De eerste keer moet deze stof volgens de voorschriften door een arts worden toegediend. Iets wat de dienstdoende verpleegkundige maar al te goed weet en dus belt zij een arts-assistent op die net als zij avonddienst heeft. De assistent heeft het druk, maar wil tussen twee spoedoperaties door, wel even langskomen. Of zij dan alvast de spuit wil klaarleggen, vraagt hij. Ja, dat zal ze doen. Maar ook zij heeft het druk. Vier van de achttien patiënten op haar gang zijn die dag geopereerd, nummer vijf is niet lekker en heeft last van zijn hart. Bij de overdracht heeft de zaalarts haar met nadruk gevraagd, goed op deze man, meneer Peters, te letten en meteen op zijn bel te reageren. En om alles nog wat hectischer te maken, komt er een nieuwe patiënt binnen. Die laat ze over aan de zorg van haar collega.

Op het moment dat de verpleegkundige de spuit voor mevrouw Jansen heeft klaar-gemaakt en bezig is met een spuit voor meneer Peters, gaat zijn bel. De twee spuiten belanden op de medicijnkar, zij spoedt

zich naar de patiënt. Onderweg komt de aangeklaagde de arts-assistent tegen. "Is de spuit klaar?", vraagt hij. "Ja, maar ik ben nog bezig", luidt haar antwoord. De arts-assistent loopt door naar de medicijnkamer, neemt een spuit van de kar en brengt die in bij mevrouw Jansen. Tien minuten is de paniek daar; patiënt Jansen is overleden.

Later blijkt dat de arts-assistent de verkeerde spuit, niet met antibiotica maar met kaliumchloride, van de kar heeft gepakt. Die twee konden makkelijk verwisseld worden omdat de stoffen er identiek uitzien en de verpleegkundige er geen etiket op heeft geplakt.

Zowel de arts-assistent, als de verpleegkundige krijgen op basis van een klacht van meneer Jansen, een tuchtprocedure aan hun broek. "Die van de assistent zal op een later tijdstip plaatsvinden", vertelde de rechter aan de zaal.

Conflict van plichten

"Wanneer merkte u dat de twee ongelabelde spuiten iets met de dood van mevrouw Jansen te maken hadden?" De zakelijke toon van de rechter staat in schril contrast met de onvaste stem van de aangeklaagde verpleegkundige. "Pas later kwam ik er achter, toen de artsen de oorzaak van de dood onderzochten." Stilletjes, met de handen in de schoot, wacht de aangeklaagde op de volgende vraag. "Bent u op de hoogte van het protocol over injecties?" Ja, dat is ze, maar er staat nergens zwart op wit dat ze een etiket op de spuit had moet plakken. Al moet ze wel bekennen dat daar in de opleiding steeds op is gehamerd. En natuurlijk weet zij dat de arts de spuit eigenlijk had moeten klaarmaken. Maar ook hij zat tot over z'n oren in het werk.

Het woord 'hectisch', in eerste instantie door de verpleegkundige gebruikt, komt een paar keer terug tijdens de behandeling van de klacht. Waarom heeft ze op die drukke avond niet om hulp gevraagd, vraagt het college zich af. Tja, daar heeft ze helemaal niet aangedacht. Toen de bel ging heeft ze alles uit haar handen laten vallen en is ze meteen naar Peters gegaan. "Ik dacht alleen aan zijn hartklachten." Bovendien zo zal later iemand uit de zaal opmerken, roept een verpleegkundige niet zo snel de hulp in van een blokhoofd. Het is immers bijna iedere dag hectisch. "Wie steeds belt om hulp, werkt niet lang in zo'n instelling."

Sutorius vindt het niet meer dan logisch dat zijn cliënt meteen op de bel reageerde. Dat was haar ook uitdrukkelijk gevraagd. "Is mijn cliënt daarmee tekortgeschoten? Hoezo dan? Zij bevond zich in een conflict van plichten. Ze moest én de injecties klaarmaken én meteen naar Peters rennen. In zo'n situatie moest ze kiezen en zij gaf

prioriteit aan Peters." De conclusie van de raadsman is duidelijk: de aangeklaagde "handelde niet in strijd met de noodzakelijke zorg", maar deed wat ze kon. Dat er een chronisch tekort aan personeel is, waardoor er gekozen moet worden, mag het college niet haar verwijten. Dat is een zaak van de instelling. Die had Sutorius dan ook graag op de plaats van zijn cliënt zien zitten.

Dat het tuchtcollege er toch heel anders over dacht dan de advocaat, bleek tijdens het intern beraad dat zich ook voor de ogen van het publiek afspeelde. Het niet labellen van de spuiten, vond het college een grote fout. Daar moet een verpleegkundige tijd voor maken. "Maak dan eerst één spuit helemaal af en begin dan pas aan de volgende." Bovendien had ze, toen de nood zo hoog was, de spuit van Peters mee kunnen nemen naar zijn kamer, dan was

een verwisseling onmogelijk geweest. Maar ook dat verzuimde de aangeklaagde. Van overmacht was daarom voor het tuchtcollege geen sprake; er viel nog wel degelijk iets te kiezen. De beslissing kwam na het intern beraad niet meer uit de lucht vallen: de aangeklaagde is "op laakbare wijze tekortgeschoten", liet de rechter weten. Een waarschuwing en een vermelding in de Nederlandse Staatscourant en enkele medische tijdschriften van de uitspraak (zonder vermelding van de naam), vond hij dan ook op zijn plaats. Raadsman Sutorius kon niet anders dan berusten. Maar één ding vroeg hij zich wel af: "Zou het college mijn cliënt ook veroordeeld hebben, als niet mevrouw Jansen, maar meneer Peters gestorven zou zijn omdat mijn cliënt eerst de spuiten wilde labellen en pas daarna op zijn bel reageerde?"

Riki Janssen

Duitsland

Gaat het nu dan eindelijk toch de goeie kant uit met "de Duitsers"? Nog maar 44 procent van de Nederlandse jongeren vindt hen arrogant, tegen 57 procent in 1993. En 61 procent noemt hen overheersend, tegen 73 procent de vorige keer. Zou dr. H. Dekker van de Leidse universiteit, die dit allemaal heeft uitgezocht, ons ook kunnen vertellen wat diezelfde jongeren vinden van "de" Turken, "de" Marokkanen, "de" katholieken, "de" joden en "de" Surinamers? Wie weet wat hij nog in petto heeft! Misschien horen we over een paar weken wel dat er meer sympathie bestaat voor Marsmannetjes dan voor kabouters. Hij kan zijn proefpersonen immers vragen wat hij wil. Het is aan hem om de issues te bepalen. Zo'n onderzoek is, met andere woorden, heel wat minder onschuldig dan het er op het eerste gezicht uitziet. Het brengt niet alleen verslag uit over stereotypen; het reikt ze zelf ook aan - al was het maar door de suggestie te wekken dat over zo'n onderwerp als "de" weet-ik-veel iets zinvol valt te zeggen. Niettemin, wat onze Oosterburen betreft, levert zelfs de taal al een obstakel op voor een normale verstandhouding. We hoeven maar een Duitse term te laten vallen, of we hebben daarmee al aangegeven ergens een hekel aan te hebben. Zo heet overdreven gehoorzaamheid bij ons "Befehl ist Befehl"; overdreven beginselvastheid "Prinzipienreiterei"; overdreven degelijkheid "Gründlichkeit". Wie we rigide vinden, betichten we van een "entweder-oder"

benadering; wie doordramt noemen we "rechthaberig"; en wie tot in het extreme op alles is voorbereid, is "überorganisiert". Vinden we het ergens onaangenaam, dan is het er "unheimisch". Zelfs in het recht staat Duits voor slecht: zo worden spitsvondigheden soms afgedaan als "Begriffsjurisprudenz"; wie wil aangeven zich zorgen te maken over rechterlijke bemoeizucht, zal waarschuwen voor de "Richterstaat". Moeten we dat rare voorstel van de kamerleden Koekkoek en Middelkoop, om de Nederlandse taal grondwettelijk te verankeren, wellicht in dat licht bezien? Willen zij de taal zuiveren van vreemde (Duitse) smetten en zo de Duits-Nederlandse betrekkingen verbeteren? Of is dat te ver gezocht? Maar wat zou hun anders voor ogen kunnen staan? Het voorstel - "De bevordering van de Nederlandse taal is voorwerp van zorg van de overheid" - heeft inhoudelijk niets om het lijf. Het sluit aan bij tal van andere goede voornemens die in de Grondwet zijn vastgelegd en waarmee juridisch niets valt te beginnen. Koekkoek, die vóór zijn kamerlidmaatschap hoogleraar in het staatsrecht was, weet dat natuurlijk heel goed. En wat hij ook weet, is dat zijn voorstel gevolgd zal worden door een onsmakelijke discussie, waarin de "nationale" gevoelens ruim aan bod zullen komen. Waren de indianen daar dan wellicht op uit? Gelukkig kan het voorstel nog worden ingetrokken!

Reiner de Winter

Links de beklaagde en haar advocaat, achter de tafel het tuchtcollege (foto Nelis Tutkey)

„Laat wachtgelders in midden- en kleinbedrijf werken”

Minister Ritzen gaat met zijn collega Wijers van economische zaken de mogelijkheid bekijken om werkloos personeel uit het hoger onderwijs in te zetten in het midden- en kleinbedrijf. Verder gaan ze uitzoeken of een betere regeling over royalties uit octrooien nodig is om bedrijven mee te laten betalen aan universitair onderzoek.

Deze plannen zijn maandag ter sprake gekomen in een commissievergadering van de Tweede Kamer, over de nota 'Kennis in Beweging'. De vraag in die nota was, hoe de Nederlandse economie kennis-intensiever kan worden. De afgelopen jaren zijn de bedrijfsuitgaven voor kennis-ontwikkeling en -toepassing in ons land namelijk ingezakt. Om dit te veranderen probeert het kabinet innovatie voor bedrijven aantrekkelijker te maken, door bevordering van kennisuitwisseling en een reeks financiële prikkels. Zowel de bewindslieden als de Kamer

verwachten daarbij juist veel van het midden- en kleinbedrijf. En er zijn tekenen dat die visie klopt. De vorig jaar ingevoerde WBSO-regeling, die bedrijven korting geeft als ze onderzoekers in dienst nemen of inhuren, blijkt een groot succes. Wijers gaat nu uitzoeken of ook software-ontwikkeling onder deze regeling gebracht kan worden. Minstens zo succesvol is de meer op kennis-toepassing gerichte KIM-regeling, waarmee 'kennisdragers in het midden- en kleinbedrijf' met subsidie kunnen worden aangesteld.

In het verlengde van de KIM-regeling (waarvan het budget al heel snel op was) kwam maandag het idee ter sprake om wachtgelders uit het hoger onderwijs in bedrijven te schakelen. Het idee is dat ze daar kunnen bijdragen aan de 'innovatie' en met de opgedane ervaring eventueel later kunnen terugkeren in het onderwijs.

"Hier kunnen beide partijen aan verdienen", zei Ritzen. Wijers voegde eraan toe dat er wellicht fiscale voordelen mogelijk zijn voor bedrijven die wachtgelders inhuren. De bewindslieden willen binnen enkele weken kijken of het plan uit te werken valt.

Volgens een woordvoerder zal ook de reactie van de vakbonden daarbij een rol spelen.

Het kabinet heeft nog meer plannen om kleine bedrijven meer te laten innoveren. Zo wil minister Wijers, samen met banken en regionale ontwikkelingsmaatschappijen vijf of zes fondsen voor <<techno-starters>> opzetten. Deze bedrijven hebben nu grote moeite om 'risico-kapitaal' aan te trekken. Met een eenmalige investering van 60 miljoen gulden, waarvan Wijers ongeveer een kwart levert, moet deze drempel verlaagd worden.

Het kabinet wil bedrijven ook meer medeplichtig maken aan het door de overheid gefinancierde onderzoek. Ze krijgen een grotere inbreng bij TNO, maar er wordt ook naar gestreefd dat er meer allianties komen met universitair onderzoeksgroepen. De groei moet daarbij niet gezocht worden in opdracht-onderzoek, maar in medefinanciering van 'strategisch' onderzoek dat voor bedrijven op wat langere termijn belangrijke resultaten kan opleveren.

Een vaak voorkomende vraag is in welke mate bedrijven die een bepaald onderzoek gedeeltelijk gefinancierd

hebben, de rechten op een bepaald octrooi kunnen claimen. Volgens CDA-kamerlid Van der Hoeven schrikt die onduidelijkheid vooral kleinere bedrijven af. Zij vroeg daarom om een onderzoek naar een royalty-systeem, dat het mogelijk maakt om de 'winst' van een octrooi te laten delen door meerdere partijen. Minister Wijers wil eerst kijken of zo'n onderzoek nodig is.

Speciaal voor de grotere bedrijven willen Ritzen en Wijers de komende tijd enkele technologische top-instituten van internationale allure opzetten. Universiteiten en andere kennisinstellingen hebben ervoor gepleit om hierbij voort te bouwen op bestaande instellingen. Maar de bewindslieden maakten duidelijk dat ze zich niet te veel willen binden.

"We moeten niet meteen al denken vanuit bestaande structuren en dan kijken hoe je daar toppen uit kan selecteren", betoogde Wijers. "Het begint met de vraag aan welk onderzoek de bedrijven behoefte hebben. Dan ga je kijken welke 'toppen' je kan organiseren, op basis van bestaande competenties".

Wijers vond dat verschil in volgorde

essentieel. En wat hem betreft hoeven de universiteiten niet teveel illusies te hebben. Het gaat om drie tot vijf instituten, waarvan er wellicht maar één zal aansluiten bij universitair onderzoek. En dat hoeft niet noodzakelijk een onderzoeksschool te zijn. Bovendien wil hij dat de instituten in elk geval een sterk eigen bestuur krijgen, waarin het bedrijfsleven direct vertegenwoordigd is.

Volgens Wijers moet duidelijk zijn dat de top-instituten er voor de bedrijven zijn. Op die manier wil hij de trend zien te keren dat grote bedrijven steeds meer onderzoek naar het buitenland verplaatsen. "Het moet ertoe leiden dat bedrijven zich langdurig in ons land vestigen en er onderzoek uitbesteden - net zoals onze grote bedrijven de laatste jaren banden hebben gelegd met instituten in Leuven, Aken en Cambridge."

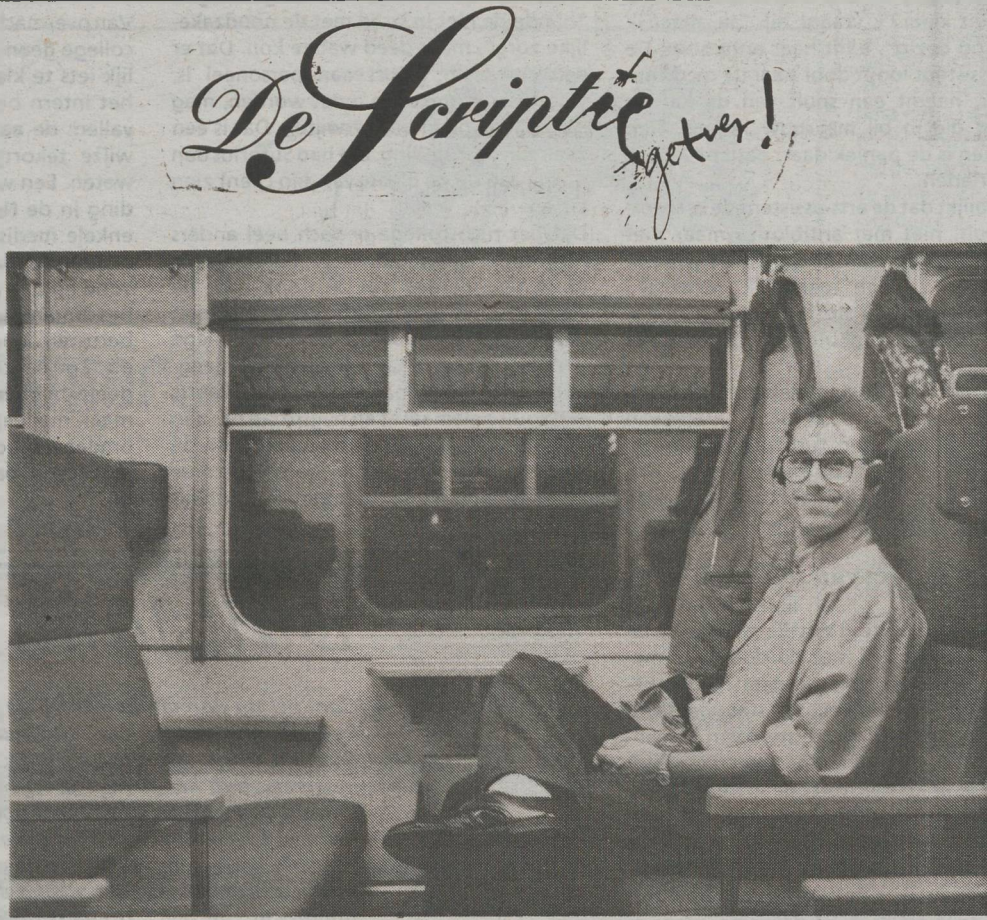
HOP, Frank Steenkamp

Regen, wind, ijzel, kilometerslange files, gaten in de ozonlaag. De verstokte automobilist laat zich door niets en niemand tegenhouden. Ook niet door goedbedoelde voorlichtingscampagnes van de overheid. Een beter milieu begint bij jezelf of de auto kan best een dagje zonder u? Het zal de autoforens worst wezen.

Daarom gaf het Ministerie van Verkeer en Waterstaat een aantal wetenschappers de opdracht om na te gaan hoe het autogebruik in Nederland teruggedrongen kan worden. Gezondheidswetenschapper Rob Ruiter (25) speelde ook een rol in dit nationale onderzoek. De Maastrichtse student (Gezondheidsvoorlichting en Beleid en Beheer) zocht het antwoord op de vraag hoe het komt dat sommige mensen zich niet aangesproken door de Postbus 51-spotjes en dag in, dag uit weer achter het stuur klimmen. Ruiter deed verslag van zijn bevindingen in zijn afstudeerscriptie *Egoïsten en idealisten in het woon-werkverkeer; de invloed van sociale waarde-oriëntaties in een levensecht sociaal dilemma*.

Als het gaat om het dilemma 'auto of trein' zijn er twee soorten mensen en twee manieren om tegen het vervoersprobleem aan te kijken, schrijft Ruiter in zijn scriptie: „Het liefste zou iedereen 's ochtends met de auto naar zijn werk gaan: in je eigen wagen heb je meer comfort, meer privacy en meer flexibiliteit." Maar de tijd dat er nog geen hinderlijke verkeersopstoppen en uitlaatgassen waren, is helaas al lang voorbij. Om het milieu te sparen kiezen sommige forenzen daarom voor de trein. Ruiter: „Je kunt dus zeggen dat die mensen het beschouwen als een milieuprobleem. Bij hun keuze voor de trein speelt het algemeen belang een grote rol. Maar je kunt de vervoersproblematiek ook opvatten als een bereikbaarheidsprobleem. Daarbij gaat het niet om de vraag wat op de lange termijn het beste is voor het milieu, maar om de vraag wat de snelste manier is om op het werk te komen. De keuze voor het ene of het andere vervoermiddel hangt dan voornamelijk af van het feit wat de andere reizigers doen. Hoe meer mensen de trein instappen, hoe aantrekkelijker het wordt om de auto te pakken."

Eerder hadden andere onderzoekers als eens bedacht dat er twee soorten mensen zijn als er moeilijke keuzes gemaakt moeten worden: mensen die net zoveel waarde hechten aan het lot van iemand anders als aan hun eigen belang en lieden die vooral hun eigen hachje belangrijk vinden. De eerste groep kreeg de benaming *pro-socialen* mee en de andere groep de titel *pro-zelfers*. Ruiter verwachtte dat de pro-

(foto Franco Gori)

Er bestaan twee soorten mensen: pro-socialen (treinreizigers) en pro-zelfers (automobilisten)

Dit is deel een van 'De Scriptie', een serie waarin de wetenschappelijke produkten van studenten voor het voetlicht treden. Deze keer het werk van Rob Ruiter

socialen de vervoerssituatie vooral als een milieuprobleem zouden opvatten, terwijl de pro-zelfers haar vooral als een bereikbaarheidsprobleem zouden zien. Om deze mooie theorieën en verwachtingen

aan de praktijk te toetsen, toog de Maastrichtse gezondheidswetenschapper naar Den Bosch. Daar postte hij, samen met zijn scriptiebegeleider en enkele bereidwillige studentes, om half zeven 's morgens bij het NS-station 's-Herto-

genbosch-Oost en twee benzinepompen vlakbij het industrieterrein Den Hoven. Hij benaderde een paar honderd auto- en treinfarenzen met het verzoek om een vragenlijst in te vullen. Ruim honderdveertig mensen verleenden hun medewerking. Om te beginnen werd hun *sociale waarde-oriëntatie* gemeten: iemand die bijvoorbeeld de stelling 'U krijgt f 5,20 en de ander krijgt f 2,80' met 'ja' beantwoordde, kreeg het predikaat *pro-zelf*. Iemand die de voorkeur gaf aan de stelling 'U krijgt allebei f 4,80', was *pro-sociaal*. Na die vaststelling verdeelde Ruiter zijn proefpersonen in vier groepen. Iedere groep kreeg een andere toekomstschets voorgeschoteld. Zo moest de ene groep antwoord geven op de vraag 'hoe zou u over tien jaar naar uw werk gaan als er nauwelijks filevorming zou zijn, maar wel ernstige milieuschade?' Een andere groep moest zich daarentegen buigen over de vraag wat men zou doen als er zowel filevorming als milieuschade zou zijn.

Ruiters hypothesen bleken een schot in de roos: de sociale burgers hadden een sterke voorkeur voor de trein als er sprake zou zijn van ernstige milieuschade bij autogebruik, terwijl de wat individualistischer ingestelde types pas voor de trein kozen wanneer filevorming zou zorgen voor grote reistijdvertraging. „Dat bevestigt de gedachte dat de laatste groep de vervoerssituatie vooral transformeert tot een bereikbaarheidsprobleem," concludeert Ruiter.

Wat kan de opdrachtgever - de overheid dus - met die uitkomst? Ruiter: „Dit onderzoek laat zien dat er kennelijk persoonlijkheidskenmerken ten grondslag liggen aan het vertonen van 'milieurelevant' gedrag. Het feit dat pro-zelfers zich met name laten beïnvloeden door zelfzuchtige opbrengsten (reistijd, reiscomfort) verklaart misschien waarom voorlichtingscampagnes die hameren op het belang van een beter milieu niet zo aanslaan." Het wordt dus tijd dat de regering de 'egoïsten in het verkeer' eens de voordelen van de trein onder de neus gaat wrijven: geen files, meer gelegenheid voor ontspanning en geen parkeerproblemen. Natuurlijk zou het helpen als de NS haar tarieven eens verlaagt. „Behalve dat blijven er hardere maatregelen nodig" denkt Ruiter: „hoewel de meeste forenzen daar niet om zitten te springen. Toch denk ik dat het zal helpen als bedrijven geen kilometervergoedingen meer geven aan werknemers die net zo goed op de fiets of met het openbaar vervoer zouden kunnen komen of als er gewoon minder parkeerplaatsen worden aangelegd."

Judith Kuij

De big deal van Pim Fortuyn bleef uit

"Ik ben aan het bekijken wat er allemaal mogelijk is. Nogmaals, je weet niet waar je uitkomt, het is een risico, het kan mislukken. Is dat een schande? Ben ik daarmee een zak? Welnee."

Op zijn mondje gevallen was hij niet, de directeur van het CES, het Center for European Studies. Niet de huidige directeur, maar de vorige, prof. Pim Fortuyn. Destijds speciaal uit Rotterdam naar Maastricht gehaald, en inmiddels bekend in geheel Nederland vanwege allerhande fora en columns. Hij sprak deze gedenkwaardige woorden in een interview met dit blad in december 1988. Erg lang heeft hij het hier vervolgens niet uitgehouden. Want helaas, een zak of niet, de plannen van Fortuyn mislukten. Naast de Amerikaanse studenten die hier cursussen kwamen volgen mikte hij op nieuwe doelgroepen. Tevergeefs dus. De managers van het midden- en kleinbedrijf die zich bij het CES met gerichte cursussen op het Europa van 1992 zouden moeten gaan voorbereiden: ze kwamen niet. De Amerikaanse en Japanse managers die de nodige achtergrondkennis wilden opdoen voor een langdurig verblijf in Europa: ze kwamen niet. En dus zag Fortuyn geen kans het CES tot een winstgevend onderneming te maken. Dat werd het dan ook niet. Sterker nog, vanaf het allereerste begin heeft het CES verliezen geleden.

Boze tongen beweren dat Fortuyns gage en uitgavenpatroon daar op zijn minst voor een deel debet aan waren, want de man werd betaald tegen een hoogleraarssalaris met daarbovenop nog een aardige toeslag van het college van bestuur. Bovendien was hij niet wars van enig uiterlijk vertoon, en ook dat kost nu eenmaal geld. Stille getuige van een van Fortuyns wapenfeiten is nog immer de wijnrode vloerbedekking die de voormalige behuizing van het CES in het Jezuietenklooster siert. De directeur gruwde van het grijsbruine (of bruingrijze) standaardkantoortapijt dat zich gewoonlijk per kilometer laat aanschaffen. Een aantrekkelijker ambiance zou een commercieel CES alleen maar goed kunnen doen, redeneerde hij. En dat de kost nu eenmaal voor de baat uitgaat, tja, dat wilde Fortuyn best twee keer uitleggen aan de universitaire bestuurders die hem hadden binnengehaald.

Boedel

Anders dan de naam suggereert is het Center for European Studies geen onderzoeksinstituut. En het is ook nooit iets anders geweest, ondanks een wat amechtige doelomschrijving in de statuten van de stichting dat men 'cursussen en onderzoek' dient te organiseren. Want cursussen, daar gaat het om. Dat was al zo toen de Limburgse universiteit in 1987 de boedel van Tilburg overnam. Daar, bij de Katholieke Universiteit Brabant, draaide al jaren lang het PES, het Program for European Studies, dat cursussen Europakunde verkocht aan studenten van de Business Schools van Indiana en Connecticut. Ruzies over de financiële verhouding tussen de Brabantse universiteit en de stichting PES zaaiden twijfel bij de Amerikaanse partners over het ongestoorde voortbestaan van het programma, reden waarom men elders zijn licht opstak. Toen de Limburgse universiteitsbestuurders lucht kregen van de verhuisplannen werd alles in het werk gesteld om het PES naar Maastricht te krijgen. Hartelijke medewerking van de universiteit, prettige huisvesting en financiële toezeggingen van gemeente en provincie trokken de Amerikanen over de brug. Het Tilburgse PES werd het Maastrichtse CES. Twee hoogleraren economie namen de honneurs waar als interim-directeuren tot er een echte kwam. In januari '88 werd het CES officieel geopend. Het college van be-

Een mooi pand aan de Witmakersstraat als stemmige behuizing van het Center for European Studies. Maar kan het CES er ook in uitgekleden vorm blijven wonen? Want er moet bezuinigd worden, en mooie panden in Maastricht zijn duur. Ook een vorige bewoner, het eveneens aan de universiteit gelieerde IFIAS, heeft er al het veld moeten ruimen. (foto Nelis Tutkey)

stuur had daar zelfs de minister van onderwijs, Deetman, voor weten te strikken. Op die manier werd het toch nog een gewichtige dag, waarin het woord 'internationalisering' vaak viel.

Centralistisch

Dat was niet voor niets, want het college van bestuur had grootse plannen met het CES. Zo droomde collegevoorzitter Vredevoogd van een instituut waarin alle internationale activiteiten van de RL zouden zijn ondergebracht. Niet alleen de studentenuitwisseling, maar ook, of juist, de internationale opleidingen als Internationaal Management en European Legal Studies. Om dat ideaal naderbij te brengen was Vredevoogd zelfs tevens voorzitter van de stichting CES geworden. Het bleek een typische centralistische bestuurdersgedachte. Want de faculteiten die druk doende waren om eigen internationale studieprogramma's op te zetten, waren helemaal niet van plan hun paradepaardjes over te dragen aan het een of andere instituut dat toevallig wat cursussen voor Amerikaanse studenten verzorgde en dat door het college hierheen was gehaald. Docenten wilde men tegen een vergoeding wel afstaan, maar daar mocht het bij blijven.

Directeur Fortuyn zag er al vlug weinig brood meer in en vertrok. Daarmee werd meteen een koerswijziging ingeluid. De ambities werden lager gesteld, er kwamen daaraan aangepaste nieuwe statuten en een nieuwe directeur tegen een wat bescheidener salaris die het allemaal mocht gaan waarmaken. Deze keer eentje van binnenuit, een voormalig RL-beleidsambtenaar, drs. Marc Daenen.

Aan hem de opdracht het CES uit te bouwen, iets wat hij voortvarend heeft aangepakt. Het cursusaanbod werd uitgebreid, nieuwe contacten met instellingen in de Verenigde Staten en het Verre Oosten werden gelegd, en het aantal bezoekende studenten uit die landen steeg tot zo'n vierhonderd per jaar. Ze komen voor verschillende programma's: 'Liberal Arts', Economics and Business Administration, juridische programma's en studiereizen. Een succes dus? Het is maar hoe je het bekijkt.

Overbodigheid

Financieel in ieder geval niet. De begrotingstekorten stapelden zich op tot wat nu een 'negatief vermogen' heet van acht ton.

Per jaar een ton verlies, en ook dit jaar zal dat bij een verwachte omzet van circa anderhalf miljoen niet anders zijn. Waar het CES ooit geacht werd zelfbedruipend te worden, heeft de RL tot nu toe steeds moeten bijpassen. En ook anderszins, vooral op het inhoudelijke vlak, werd de relatie met de RL er in de afgelopen jaren niet inniger op, terwijl dat toch bij de statutenwijziging van 1990 uitdrukkelijk in de bedoeling had gelegen.

Al met al genoeg reden voor het huidige college van bestuur om er een speciale commissie (onder leiding van de welbekende prof. Co Greep) op te zetten die advies uit moest brengen over de toekomst van het CES. Dat rapport ligt er nu, vertrouwelijk en al. En, hoewel de toonzetting van het rapport aan de optimistische kant is, de inhoud liegt er niet om.

De opvallendste passages in het rapport zijn wel die waarin de relaties met de RL als zodanig, en met de onderscheiden faculteiten uit de doeken worden gedaan. Zo is in 1992 op ambtelijk niveau afgesproken dat er een contract tussen RL en CES zou worden opgesteld waarin de zakelijke verhouding moest worden geregeld. Dat is dus nooit gebeurd. Wie schuldig is aan die nalatigheid laat de commissie in het midden.

Evenmin zijn er ooit duidelijke afspraken met de faculteiten gemaakt. Die, zo blijkt uit de door de commissie gepeilde meningen, het CES in belangrijke mate als een overbodigheid beschouwen. Natuurlijk, de pil wordt verguld, het is bijvoorbeeld leersaam om een aio in het Engels les te laten geven, en dat gebeurt wel eens in CES-verband. Maar is er sprake van structureel nut?

Tja, dat is toch heel wat anders. De faculteiten geneeskunde en gezondheidswetenschappen hebben geen behoefte aan een CES dat zich vooral richt op kapitaalkrachtige Amerikaanse en Aziatische studenten. Beide faculteiten oriënteren zich veel meer op ofwel de Derde Wereld, ofwel Oost-Europa. Noch de universiteiten daar, noch hun studenten, zijn in staat om in dure CES-cursussen te participeren. Ook aan logistieke ondersteuning door het CES van de internationale contacten en van studentenuitwisseling is geen behoefte. Daarvoor beschikken deze faculteiten al jaren over een uitstekend apparaat in de gedaante van het zogeheten Network. Voor de juridische faculteit geldt dat haar belangstelling vooral in Europa ligt, niet in de VS of Azië. Ook de economen regelen hun inter-

nationale zaakjes zelf. De contacten van rechten en economie met het CES verlopen grotendeels via individuele medewerkers die meedraaien in CES-programma's. En er lopen van tijd tot tijd wat CES-Amerikanen en Japanners mee in een onderwijsgroep. Geen *big deal* in ieder geval. Bij cultuurwetenschappen levert men ook wel eens docenten, terwijl daar tevens enige reguliere onderwijsblokken in vertaling via het CES aan buitenlandse studenten zijn aangeboden. Helaas is het aantal cursisten hierbij nogal beperkt, hetgeen de motivatie van de docenten danig heeft aangetast.

En er zijn meer irritaties. Over onhandig optreden van het CES: introductieprogramma's voor buitenlandse studenten alleen maar in september organiseren, terwijl die studenten het gehele jaar door arriveren. Over een gebrek aan dienstbaarheid van het CES jegens de faculteiten, over te makkelijke beloftes aan derden die dan door de faculteiten moeten worden waargemaakt, enzovoorts. Omgekeerd blijkt het CES ook wat terug te mopperen te hebben: de docenten die ze van de RL kunnen inhuren zijn niet altijd van de eerste garnituur, en afspraken maken binnen de universiteit is niet echt makkelijk.

Hoe het ook zij, de toekomst van het CES (zie pagina 1) is nog verre van duidelijk. De voorstellen van de commissie, die nu in grote lijnen door het college van bestuur zijn overgenomen, geven geen waterdicht uitsluit. Hoe laat zich bijvoorbeeld rijmen dat de faculteiten tot op heden zeer goed zonder het CES hebben gekund in hun internationaliseringsactiviteiten, terwijl nu de 'kerntaken' ("ter ondersteuning van onderwijs in een internationaliseringsperspectief") van het CES voortaan in RL-verband moeten plaatsvinden? Is er dan opeens wel behoefte aan die werkzaamheden, of is dit een dood-op-termijn-construcie? Het wachten is op de facultaire reacties en op die van het CES zelf. Executive director drs. Marc Daenen wenste voorlopig nog geen commentaar te geven.

Wammes Bos

Faculteiten hebben weinig behoefte aan ondersteuning van internationale activiteiten

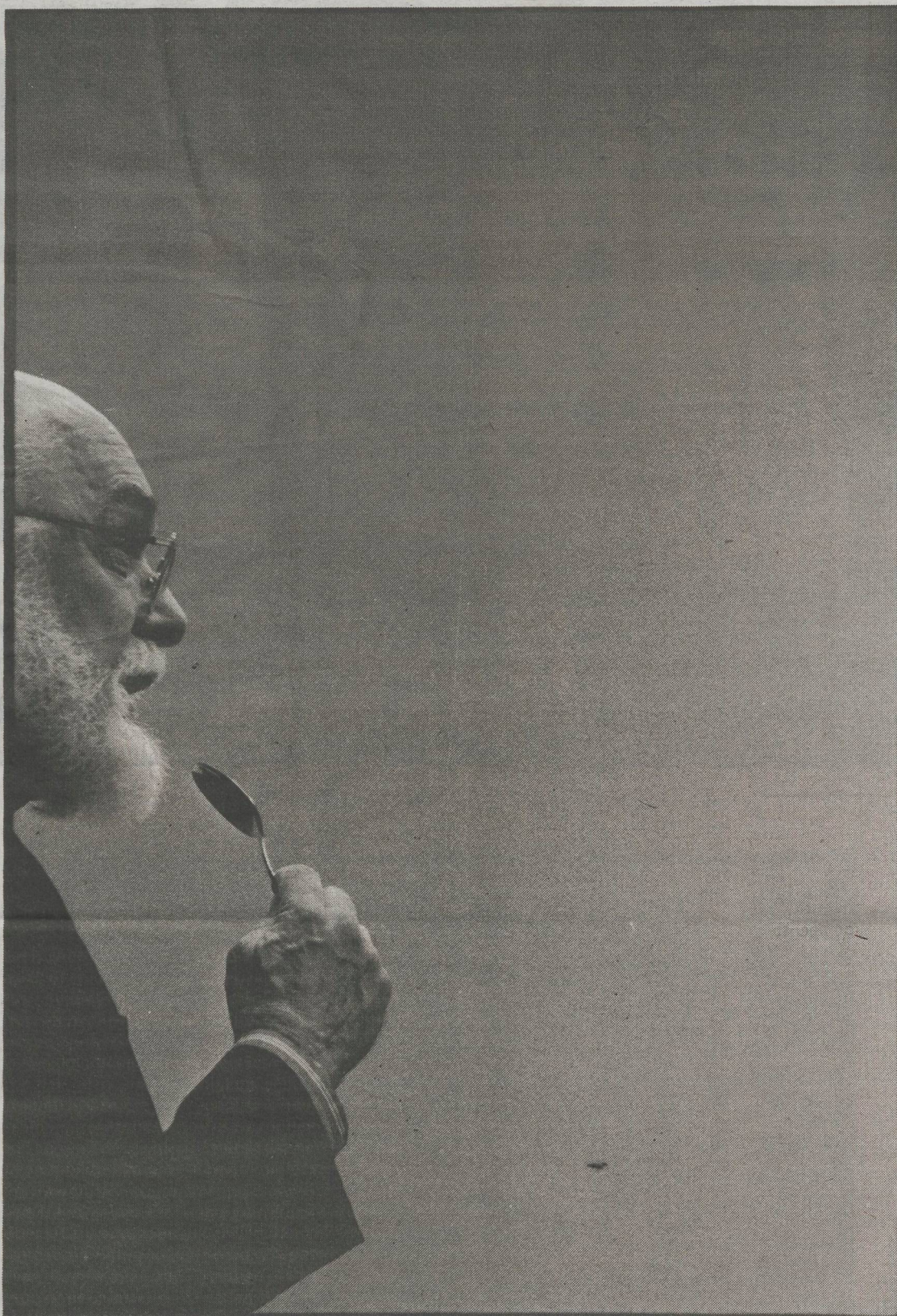
„Mensen willen bedrogen worden”

Ondanks de verwoede pogingen van een boze man, die buiten de Zwingelput rondliep met een bord bedoeld om het publiek te waarschuwen, was de collegezaal waarvoor James Randi donderdagavond sprak afgeladen vol. „Wat ik vanavond ga zeggen zal voor sommigen van u aanstootgevend zijn. Ik ga het namelijk hebben over dingen die u eigenlijk al weet, bijvoorbeeld dat de aarde niet plat is en dat Elvis niet meer leeft.”

James Randi, 's werelds meest prominente scepticus, de ontmaskeraar van pseudo-wetenschappers en paranormaal begaafden, deed Maastricht even aan. Na meer dan tien boeken, ontelbare tv-programma's, de door hem opgerichte sceptische tijdschriften en lezingen over de gehele wereld, is het leven van Randi gaan lijken op een kruistocht tegen iedere vorm van bedrog, geloof en bijgeloof. Op het gebied van bedrog is Randi namelijk een expert, hij is geen wetenschapper maar goochelaar of, zoals op zijn Diners-card te lezen staat: „professioneel oplichter”. Van achter de kathedraal legt Randi de zaal uit dat onze perceptie van de wereld vol zit met vooronderstellingen. Als we de straat oversteken, veronderstellen we dat de andere verkeersdeelnemers voor het rode stoplicht zullen stoppen. We veronderstellen dat het asfalt ons zal dragen en dat het ons niet op zal slurpen zodra we erop gaan staan. Zonder die veronderstellingen zouden we gek worden. Wat een goochelaar doet is die veronderstellingen manipuleren. „Jullie veronderstellen dat deze microfoon werkt” vervolgt Randi. Dan loopt hij bij zijn microfoon weg zonder dat zijn stemgeluid verzwakt. De microfoon waar hij al een kwartier lang in praatte bleek uit te hebben gestaan. Randi had al die tijd een microfoonnetje onder zijn das gebruikt. Er wordt gelachen. Hij zet zijn bril af en steekt zijn vingers door het montuur. „Jullie dachten zeker ook dat er glazen in mijn bril zaten hè?”, zegt hij smalend.

Homeopaten

We laten ons maar al te makkelijk foppen, blijkt uit deze demonstraties. Het probleem is echter dat wetenschappers erg slecht kunnen toegeven dat ze iets niet weten of foute beoordelingen maken. Wetenschappers zijn dus zeer vatbaar voor bedrog. Vandaar dat het wetenschappelijke tijdschrift Nature hem als goochelaar een paar jaar geleden vroeg om de juistheid te controleren van een wetenschappelijk artikel dat de effectiviteit van homeopathie had moeten bewijzen. Het onderzoek werd een triomf voor Randi, die aantoonde dat er inderdaad met de resultaten was gesjoemeld door de onderzoeker, de Franse professor Jacques Benveniste. Met grootse vergelijkingen maakt Randi aan de zaal duidelijk wat voor onzin homeopathie is. „Homeopaten werken met zulke extreme verdunningen dat de kans dat je de

zogenaamd genezende stof aantreft in een flesje homeopathische medicijn, net zo groot is als wanneer je een rijstkorrel in het zonnestelsel wilt vinden.” Benveniste moest zijn artikel intrekken en Randi geniet acht jaar later nog steeds van zijn overwinning. Het is voor hem een bewijs te meer dat artsen die homeopathie gebruiken hun patiënten bedonderen. Om te onderstrepen hoe makkelijk mensen zich in de maling laten nemen stapelt Randi na de pauze het ene wonder op het andere. Allemaal goocheltrucs, haast hij zich te zeggen. Randi houdt van provoceren. Op zijn revers heeft hij een speldje geprikt. Waar priesters een kruisje bevestigen staat bij hem met zilveren lettertjes 'Darwin' geschreven in een visje met pootjes. „We stammen van de vissen af.” legt hij uit.

Jomanda

Hij pakt een kaartje van Jomanda uit zijn binnenzak. „Ze zegt dat je dit dicht bij je hart moet dragen!” roept hij de zaal toe. „Nou, ik weet er wel een betere plaats voor.” en hij stopt het fotootje in zijn kontzak. Later op de avond laat hij net als Uri Geller lepeltes krom buigen. De zaal valt van de ene verbazing in de andere als hij demonstreert hoe je gedachten kan

lezen, althans hoe je kunt doen alsof. „Allemaal goocheltrucs,” legt hij uit: „Kunstjes die ik jullie niet kan verklappen omdat andere goochelaars dan hun werk niet meer kunnen doen. En omdat ik wil dat jullie beseffen dat ook jullie voor de gek te houden zijn.”

Na afloop van de avond komen mensen naar voren. Sommigen kopen een boek, of een poster van hem. Anderen proberen hem te overtuigen dat hij wel degelijk paranormaal begaafd moet zijn. Randi blijft het ontkennen. „Alles wat ik doe is gewoon een slimmigheidje, en dat geldt ook voor gebedsgenezers en andere oplichters maar die komen daar niet voor uit,” herhaalt hij steeds. Studentenpastor De Jonge uit de Boschstraat blijft het langst in gesprek met Randi. „Hoe zit het dan met de meer dan honderd door de kerk erkende wonderen in Lourdes?” vraagt hij. Randi zegt dat hij nog nooit iets is tegengekomen dat niet rationeel te verklaren viel. Maar zo gemakkelijk valt de pastor niet van zijn geloof af. Buiten houdt hij een groepje studenten aan. „Je moet niet vergeten dat Randi een goochelaar is, hoor.” waarschuwt hij, „Goochelaars weten natuurlijk maar al te goed hoe ze ons voor de gek moeten houden.” Het is donker en de pastor heeft minder succes dan Randi bij het overtuigen van zijn gehoor. „Ik ga nog

Recht lepelteje wordt vanzelf krom: niets bovennatuurlijks aan de hand, zegt James Randi (foto Nelis Tutkey)

wel een lezing geven over een meisje dat in Lourdes haar gezwel kwijt raakte!”, roept hij beslist tegen de laatste studenten die op hun fiets de nacht in rijden.

Het verbaast Randi niet dat veel mensen weigeren te geloven, dat hij de waarheid laat zien: „Mensen willen het niet geloven, ze houden van onzinverhalen.” Dat zou nog niet zo erg zijn als het bij verhalen bleef. Maar wat moet je iemand vertellen die duizenden guldens uitgeeft aan een wonderdokter die dan alleen maar kan doen alsof hij zijn patiënten geneest. Randi vindt het schandalig dat oplichters hun zakken vullen met de ellende van anderen. Wat Randi het meest stoort is dat veel arme mensen kapitalen uitgeven aan lieden die in zijn ogen niets anders doen dan slechte goocheltrucs uithalen, of het nu gaat om de Saibabba, Nostradamus of de 06-astrologen. Het zijn allemaal illusionisten die niet vertellen hoe ze de boel bedonderen. Die 06-lijnen worden in Amerika dagelijks aangeprezen door „intellectuele grootheden als John Travolta. Daar kan ik toch niet tegen op.”

Wonderkind

Voor Randi was goochelen de manier om zich in het leven omhoog te werken. Hij was een wonderkind. Op elfjarige leeftijd werd hij van school gestuurd, omdat hij in slaap viel tijdens de voor hem te makkelijke lessen. Vriendjes had hij daarom niet en zijn ouders vonden zijn wijsneuzerij maar niks. Bovendien kwam de jonge Randi er achter dat hij homoseksueel was. In het simpele kleinburgerlijke milieu in Canada was het onmogelijk om daar over te praten. Door zichzelf de kneepjes van het goochelvak bij te brengen, kreeg hij greep op zijn omgeving. Hij kon mensen voor de gek houden, maar wat nog belangrijker was: hij kon de wereld in trekken en met goochelen in zijn levensbehoefte voorzien. Onder de artiestennaam 'The Amazing Randi' is hij nog steeds een autoriteit die andere goochelaars met raad en daad bijstaat. Inmiddels is hij 67 jaar oud, maar zeer jong van hart. Veel contact met zijn familie heeft hij niet meer. Als hij een nieuw boek heeft geschreven stuurt hij een exemplaar op naar zijn broer, maar die blijft geloven in astrologie. „Daar is niks tegen te beginnen.”

Natuurlijk vraagt Randi zich wel eens af of de mensen die hij onmaskert niet net zoals hij, een manier gevonden hebben om zich aan hun omgeving te onttrekken. Randi vertelt over een veertienjarig meisje in Korea waar hij binnenkort heen gaat. Zij kan met haar handen in een zwarte doos, plaatjes voelen en vertellen wat er op staat. Waarschijnlijk zal hij haar ook onmaskeren. Randi vindt het sneu om zo'n meisje te confronteren met de waarheid, al is hij ervan overtuigd dat hij daarmee het meisje ook tegen zichzelf beschermt.

Met enige regelmaat krijgt hij een proces aan zijn broek, bijvoorbeeld van lepeltesbuiger Uri Geller, en in India zou zijn leven niet veilig zijn. In Amerika weigeren politici hem te helpen omdat zij bang zijn niet herkozen te worden. Desondanks krijgt hij jaarlijks een stuk of acht brieven van mensen die zich door hem hebben laten overtuigen. „Dat betekent dat er zeker achthonderd bekeerlingen per jaar zijn”, rekent Randi voor; ook met cijfers kan hij goochelen. Bovendien staan zijn boeken nu in de hele wereld op de plank, zodat hij een plaatsje in de geschiedenis heeft veroverd en dat is ook belangrijk, zegt Randi terwijl hij ondertussen muntjes, lichtjes en pennetjes uit het niets te voorschijn tovert. Maar is het niet zo dat sommige mensen juist gebaat zijn bij alternatieve geneeswijzen of gebedsgenezers? Randi schudt zijn hoofd. En de drugsverslaafden dan, die via Jezus van de cocaïne af zijn geraakt? „Nou die zijn dan overgestapt op een andere verslaving.” constateert Randi beslist.

Micha Wertheim

De student-bestuurder is voor uitsterven behoed

De bestuursbeurs komt net op tijd. Met een 'prestatiebeurs' en een minister als tempobeul die zonder medelijden de slopende tweekwartsmaat slaat, is er geen gek meer te vinden die praeses, thesaurier of raadslid wil worden, voorspellen de student-bestuurders van vorig jaar over hun nakomelingen van volgend jaar. Zij hebben nog geluk gehad, geven ze toe. Het beetje vertraging lopen ze in hun vijfde jaar wel in. In noodgevallen kunnen ze nog een paar maanden extra krijgen uit het afstudeerfonds. Ze hebben in het ergste geval niet zo hard kunnen studeren als ze hadden gewild. Maar of er na hen nog student-bestuurders zouden opstaan als de universiteit het bestuurdersloon niet had uitgevonden, betwijfelen ze. „Als je nog maar vier jaar beurs krijgt, en je hebt een beetje tijd over, dan ga je iets doen wat geld oplevert.”

Student-bestuurders in de Universiteitsraad (foto Nelis Tutkey)

Een dag uit het leven van een praeses van studentenvereniging Tragos.

9.00 uur. Opstaan. Rustig ontbijten, krantje lezen.

10.00 uur. Naar de sociëteit. Post doorneemen, berichten op het antwoordapparaat afluisteren, lopende zaken afhandelen.

13.00 uur. Externe contacten: gemeente, college van bestuur, Maastrichtse Kamer van Verenigingen; „altijd is er wel ergens een vergadering.”

16.00 uur. Borrelen. „Altijd is er wel ergens een receptie waar je als praeses voor bent uitgenodigd.”

20.00 uur. Terug naar de sociëteit, die vijf dagen per week geopend is. „Als voorzitter word je dan geacht aanwezig en aanspreekbaar te zijn.”

En studeren? Volgens Willem Overbosch, die onlangs de voorzittershamer heeft overgedragen aan de nieuwe praeses, lukt het ook nog om tussendoor de verplichte onderwijsactiviteiten te volgen. De vijfdejaars economiestudent is er zelfs in geslaagd om zeventig procent van zijn studiepunten te halen. Maar vraag hem niet hoe.

„Ik heb vakken gekozen die makkelijk te halen zijn. Zoals bedrijfsethiek en ondernemingsrecht. Je hebt dan twee keer per week college in plaats van onderwijsgroep. Een hoorcollege kost lang niet zoveel tijd als een onderwijsgroep. Je werkt met dictaten, dus hoeft je veel minder literatuur te bestuderen.”

Carrière

Wie zich ervoor inzet, kan binnen Tragos een grootse bestuurscarrière maken, legt Willem uit. Je begint in een van de commissies, zoals de barcommissie. Na verloop van tijd kom je in de ontgroeningscommissie terecht. Dan gloort ook het lidmaatschap van de kampcommissie. „De ontgroeningscommissie zorgt voor de organisatie, de kampcommissie doet het psychologische en lichamelijke werk. Het kweken van een groepsgevoel. Het afzeiken, dus. Het lidmaatschap van de kampcommissie is het hoogste wat je kunt bereiken onder de senaat. Het levert je aanzien en respect op. De stap naar de senaat is dan ook een logische.”

Misschien dat Willem Overbosch afgelopen jaar iets minder van de economische wetenschap heeft opgestoken dan hij had gewild. Maar dat verlies wordt ruimschoots gecompenseerd door de kennis van het leven die hij heeft opgedaan. „Je leert

organiseren, je leert werken in teamverband. Je leert omgaan met *tijdmanagement*. In feite ben je gewoon een jaar lang directeur van een middelgroot bedrijf met een omzet van een paar ton.”

Weddenschap

Het was zelfs een weddenschap, binnen de senaat van Tragos. Ieder bestuurslid zou minstens vijftig procent van de studiepunten moeten halen, hoewel vorig academisch jaar slechts 25 procent verplicht was. Men wilde toekomstige kandidaat-bestuurders laten zien dat er geen enkele reden bestond om te vrezen dat studie en bestuurswerk niet te combineren zouden zijn. Tragos was dan ook een van de weinige verenigingen die geen moeite had om een nieuw bestuur te formeren.

Bij andere verenigingen is het animo om een bestuursfunctie te bekleden ver te zoeken, en de meeste verenigingen wijten dat aan de maatregelen van Ritzen: nu een hogere temponorm, straks de prestatiebeurs en nog maar vier jaar studiefinanciering. Natasja van Woudenberg, vierdejaars economie, ondervond afgelopen jaar aan den lijve hoe allerlei taken, bij gebrek aan bestuurders, in haar portefeuille terecht kwamen. En die was toch al zwaar belast met ondermeer het vice-voorzitterschap en de organisatie van congressen. 'Aegee', een Europese studentenvereniging met 170 'antennes', heeft in Maastricht 170 leden. Omdat de verantwoordelijke commissie leeg bleef, werd Natasja ook nog belast met het organiseren van de introductie. Die is net achter de rug. „Morgen is mijn laatste dag”, zegt ze, terwijl ze bij wijze van uitgeputte hijg haar tong uitsteekt. „Ik ben blij dat anderen het nu overnemen. Het werd tijd.”

Toch heeft zij een „fantastische jaar” gehad, waarin ze veel heeft geleerd. Niet alleen hoe je een Europese subsidie moet binnenhalen en hoe je instituut Clingendael moet strikken om workshops te komen geven, maar vooral over zichzelf. „Mij werden altijd eigenschappen toegedicht die eigenlijk op mijn vader van toepassing zijn. Ik zou open zijn, makkelijk contact leggen, eigenwijs zijn, goed leiding kunnen geven, brutaal en stressbestendig zijn. Ik vond dat allemaal wel leuk klinken, maar wilde dat toch eens toetsen. Na het afgelopen jaar weet ik dat ik inderdaad over die eigenschappen beschik. Maar ik ben ook achter mijn zwakke kanten gekomen. Zo laat ik mensen vaak niet uitpraten bij ver-

gaderingen. Meestal had ik wel gelijk hoor, en onderbrak ik ze op het juiste moment.” Op één moment werd haar duidelijk dat het bestuursleven niet altijd te combineren valt met studeren. Natasja Woudenberg moest een aantal workshops organiseren, de *spring-university*, en dat viel net in de week voor een blokttoets. Ze zakte. De auditor-ondersteuning van twee maanden die haar in het vooruitzicht is gesteld vanwege haar bestuurswerk, compenseert dat verlies. Maar het komt niet in de buurt van de tijd die zij aan 'Aegee' besteedt. „Toch wel twintig, vijfentwintig uur per week. En tijdens pieken wel dertig, vijfendertig. Eigenlijk is het al sinds april pieken.” De bestuursproblemen bij Aegee demonstreerden dat het goed is dat er een bestuursbeurs komt, vindt Jouke Osinga, studentlid van de universiteitsraad. Om het verenigingsleven te redden van de ondergang. Nu lijkt het misschien nog niet zo hard nodig. Praktisch alle student-bestuurders hebben het afgelopen jaar de temponorm gehaald, en zouden die ook halen als die in hun bestuursjaar vijftig procent was geweest. De meesten lopen wel wat vertraging op door hun bestuurswerk, de één een maand, de ander drie maanden, maar omdat de meesten vijf jaar over hun studie mogen doen, zullen ze nooit massaal het afstudeerfonds hoeven aan te spreken. Als volgend jaar echter de *prestatiebeurs* wordt ingevoerd en de studiefinanciering is teruggebracht naar vier jaar, zou het onmogelijk zijn om besturen te formeren als de universiteit daar niets tegenover had gesteld, denkt Osinga.

Professionalisering

Dat de verenigingen maar een beperkt aantal zware beurzen kunnen krijgen vindt Osinga geen probleem: „Alles gaat veranderen met de prestatiebeurs. Nog maar vier jaar studiefinanciering. Een selectiemoment na het eerste jaar. De bestuursbeurs is het enige middel om een aantal studenten nog vrij te maken om het verenigingsleven in stand te houden. Dat de verenigingen het roer om moeten gooien is duidelijk. Het besturen professionaliseert. Geen vrijwilligerswerk meer van enthousiaste studenten die allemaal een taak op zich nemen, maar één of twee professionele, bijna fulltime-bestuurders, die al het werk moeten doen. Er is geen andere oplossing.”

„Zes zware beurzen en anders liever gewoon de oude regeling”, protesteert de

ex-praeses van Tragos. „Ik werkte al fulltime voor de vereniging. Die andere bestuursleden heb je hard nodig.”

Kleintjes bedreigd

Wat volgens Jouke Osinga wel een probleem is, is dat de kleine verenigingen helemaal niks meer krijgen. „Daardoor wordt er een hele tak van sport weggevaagd”, waarschuwde hij onlangs in de universiteitsraad. De besturen van het traditionele Banalitas, met 48 leden, of Servatius, een gezelligheidsvereniging met RK-signatuur (35 leden) mogen nu nog ieder veertien studiem maanden verdelen, maar voldoen straks niet aan de minimumnorm van 75 leden om in aanmerking te komen voor een lichte of zware bestuursbeurs.

„Kleine verenigingen moeten maar gaan fuseren”, opperde de rector in een commissie van de universiteitsraad.

„Dat lijkt me moeilijk, gezien onze identiteit”, zegt Nicolette Bos, net afgetreden als voorzitter van de Rooms-Katholieke Studentenvereniging 'Servatius'. Hoewel zij de haar toegewezen auditor-ondersteuning niet nodig denkt te hebben, vindt zij het een onjuiste beslissing om kleine verenigingen in de toekomst uit te sluiten van een bestuursbeurs. „Juist omdat je weinig leden hebt die je in kunt zetten op verschillende klussen, heb je als bestuurslid van Servatius een zware taak. De ene week kost het je twintig uur, en de andere week misschien wel veertig.”

Soms zit ook bij Jouke Osinga het besturen het studeren dwars. „Ik heb één blok duidelijk niet gehaald vanwege mijn werk voor de raad. Dat was tijdens de acties tegen het beleid van Ritzen. Zo gauw die man iets bedenkt, mis je een blok. Zo simpel is dat.”

Toch heeft hij driekwart van zijn studiepunten gehaald. „Maar het wordt allemaal wel minimaler. Een onderwijsgroep voorbereiden kost je eigenlijk een dag. Dat doe ik nu in een avond. Als ik met mijn agenda in de knoei kom, gaat de universiteitsraad altijd voor.”

Osinga's vertraging van, omgerekend ongeveer drie maanden („zonder de U-raad had ik honderd procent gehaald, net als in alle voorgaande jaren”), wordt gecompenseerd door een ondersteuning uit het afstudeerfonds. De huidige regeling zegt dat hij straks, als hij in de problemen komt met de studiefinanciering en zich als auditor

(vervolg op pagina 10)

Universiteiten proberen bollebozen échte uitdagingen te bieden

Er moet meer aandacht komen voor de slimme student, vindt de Universiteit Utrecht. Ook andere universiteiten willen bollebozen iets extra's bieden. "De universiteit is de hoogste vorm van onderwijs. Dan moeten wij studenten toch de kans bieden om het maximale uit zichzelf te halen?" Excellentie is geen vies woord meer.

Acht jaar geleden lanceerde het college van bestuur in Utrecht al het plan om voor de beste studenten een uitdagender onderwijsprogramma te maken. "Niet omdat de studenten of docenten zo graag wilden, maar omdat de universiteit een Europese topuniversiteit moest worden", aldus drs. F. Keesen van het Utrechtse onderwijsinstituut IVLOS. De faculteiten weigerden. De egalitaire geest van de jaren '70 ijlde nog na. In de opleidingscommissies wierpen de studenten met succes blokkades op tegen het 'voortrekken' van studieboeken. Hetzelfde proces speelde zich af aan andere universiteiten.

In 1995 wil de Landelijke Studenten Vakbond (LSVB) er nog steeds niets van weten. Voorzitter Mike Riegel: "Meer verdieping in de studie juichen wij toe. Maar dan wel voor alle studenten. Iedereen heeft daar behoefte aan." Dat de tijden wel degelijk zijn veranderd blijkt bijvoorbeeld uit het commentaar van het Interstedelijk Studen-

ten Overleg (ISO). De meer behoudende studentenorganisatie bestrijdt de visie van de LSBV'er Riegel. Een beperkte toegang tot moeilijker onderwijs stimuleert volgens ISO-bestuurslid Han de Looper juist de competitie waar studenten zelf om vragen. "Laten we wel wezen. Er zijn studenten die alleen maar naar de universiteit komen om hun bul te halen, er zijn er die wel meer willen maar een hoger niveau niet aankunnen, en er is een groep die er echt bovenuit steekt. De laatste groep wordt nu nog regelmatig gefrustreerd omdat de uitdaging te gering is. Het ISO vindt dat je het maximale uit de student moet halen. Wij voelen niets voor nivellering. Wij horen vaak van studenten dat ze het raar vinden om de besten kort te houden. Waarom moet je per se naar Harvard, Oxford of het MIT om aan je trekken te komen?" Uiteraard mag het top-onderwijs niet ten koste gaan van de gewone colleges en werkgroepen, benadrukt De Looper. Ook PvdA-minister Ritsen wil meer ruimte voor de beste studenten. In het Hoger Onderwijs en Onderzoek Plan (HOOP) kondigt hij bijvoorbeeld experimenten aan waarbij topopleidingen studenten 'aan de poort' mogen selecteren op kwaliteit. Ook buitenlandse studenten zouden er terecht moeten kunnen.

Excellent tracé

De tijd is kortom rijp om het nog eens te proberen, aldus drs. J. Veldhuis, voorzitter

*Cohen:
„Aparte tracés willen we niet. We bieden ook opleidingen die zulke hoge eisen stellen dat de gemiddelde student ze niet aankan”*

van de Universiteit Utrecht. En dus maakte deze universiteit vorige week in een persbericht bekend dat zij in elke opleiding voor de beste en snelste tien procent van de studenten een 'excellent tracé' gaat ontwerpen. Een tracé dat pas na de propedeuse start, omdat minister Ritsen selectie aan de poort slechts bij hoge uitzondering wil toestaan, en de universiteit in alle opleidingen iets extra's wil bieden. Revolutionair is het plan niet. Het nieuwe is vooral dat er bij 'elke' studie iets 'moet' komen wat verder gaat dan de mogelijkheid om extra vakken te volgen. Bij verschillende opleidingen krijgt talent in Utrecht al extra aandacht, zoals dat ook elders in Nederland al gebeurt. Dat gebeurt op zeer uiteenlopende wijzen. Terwijl hun minder begaafde studiegenoten de klinische trucjes leren, kunnen de slimste studenten geneeskunde in Utrecht zes maanden onderzoek doen. Ruimtelijke Wetenschappen laat de besten meelopen op congressen. Ook publiceren zij artikelen met wetenschappelijke medewerkers. Medische biologie biedt zijn studenten als extra een onderzoekstage.

De Technische Universiteit Eindhoven probeert studenten al in het eerste jaar te stimuleren om een dubbele propedeuse te doen. Bijvoorbeeld wiskunde en informatica, of wiskunde en technische natuurkunde. Aan de TU in Delft kunnen bollebozen individueel mondelinge tentamens afspreken. Zo houden ze tijd over om extra vakken te doen.

Dat is bij veel universiteiten het geval: in kleine studierichtingen is de band tussen docent en studenten meestal zo hecht, dat ze elkaar vanzelf weten te vinden en samen een 'op maat gesneden' oplossing bedenken. Dat verklaart waarschijnlijk ook waarom woordvoerders van de Universiteit van Amsterdam (UvA) en de Erasmus Universiteit Rotterdam verklaren dat er aan hun universiteit niets gebeurt dat lijkt op het Utrechtse initiatief. "Wat er is, zijn losse flodders", aldus een voorlichter van de UvA. "Speciale tracés hebben we nog niet." Wat zich precies bij de opleidingen afspeelt is simpelweg niet bekend, omdat het faciliteiten zijn zonder speciaal etiket.

European Law School

"Ook wij willen dat topstudenten het maximum uit zichzelf kunnen halen. Maar aparte tracés willen we niet", zegt rector-magnificus prof. mr. M.J. Cohen van de Rijksuniversiteit Limburg. "Wie dat wil kan er bij ons van alles bij doen. We bieden ook opleidingen die zulke hoge eisen stellen dat de gemiddelde student ze niet aankan, zoals de European Law School. Maar die conclusie moet de student zelf trekken, vind ik. Hij moet zichzelf selecteren."

De Universiteit Utrecht wil studenten al in de propedeuse selecteren. Op grond van cijfers, maar eventueel ook op grond van aanvullende eisen aan de vooropleiding. Veldhuis denkt aan tracés waarbij juristen ook de nodige talenkennis moeten bezitten, of varianten voor sociologen die kunnen omgaan met wiskundige formules. Aparte klasjes komen er overigens niet in Utrecht. Wel krijgt de beste tien procent van de propedeuse vanaf het tweede jaar meer onderwijs en deels ook op een hoger niveau. Ze hoeven dus niet te wachten tot het derde of vierde cursusjaar voordat ze zich in zwaardere, meer theoretische afstudeerrichtingen kunnen onderscheiden. Ook moet al het excellente onderwijs wortelen in een onderzoeksschool.

Volgens Cohen past die aanpak niet bij zijn universiteit. "Daarvoor moet je eerder in Leiden zijn." De Rijksuniversiteit Leiden (RUL) tamboereert al sinds mensenheugenis op Kwaliteit en Excellentie. Met hoofdletters inderdaad. De RUL beschouwt zichzelf als een internationale topper en strooit in kranteadvertenties kwistig met excellente wetenschappers die in Leiden naam

ma(a)k(t)en. De strekking: wie niet tot de besten wil behoren is in Leiden niet welkom.

"Of Leiden die pretentie waarmaakt, ik geloof het niet", relativeert dr. J.F. Nijboer, hoofddocent strafrecht aan de RUL. Toch is het geen toeval dat Cohen nou net Leiden noemt. Nijboer zelf is bijvoorbeeld een van de vooraanstaande docenten die meewerkt aan de 'privatissima', de kleine werkgroepjes waar de slimste en best gemotiveerde ouderejaars studenten Rechten echt de diepte ingaan. De eisen zijn hoog, maar de opbrengst is er naar. Nijboer noemt zijn privatissimum een "kweekvijver voor betaalde stages bij de griffie van het Amsterdamse Hof". "En daar kom je niet zomaar binnen." Jaarlijks is er in tien privatissima plaats voor zo'n 100 studenten. Nijboers studenten vinden het "meters". De docent zelf is niet minder enthousiast. "Het houdt je levend om met studenten op hoog niveau te discussiëren." De docenten krijgen niet betaald voor hun bijdrage aan de privatissima.

Geld speelt wel een rol bij de 'masterclasses' van de vakgroep Geschiedenis in Leiden. Jaarlijks is zo'n 25.000 gulden nodig om twaalf binnen- en buitenlandse tophistorici naar Leiden te halen. Een reisbureau (de eigenaar is afgestudeerd in Leiden) draagt de kosten. Elke docent wordt gekoppeld aan een van de twaalf geselecteerde ouderejaars. In de masterclass wordt gediscussieerd in het Engels, Frans of Duits. Per bijeenkomst moeten twee of drie boeken worden gelezen. Elke student maakt een werkstuk. Ook gaan docent en student een keer dineren.

Een universiteit die de bewegingen in Leiden en Utrecht nauwlettend volgt, is de Katholieke Universiteit Nijmegen (KUN). Het college van bestuur vraagt de faculteiten sinds drie jaar om aandacht voor hoogbegaafde studenten. "De universiteit is de hoogste vorm van onderwijs. De besten moeten daar worden uitgedaagd", vat dr. J.F.M.C. Aarts, hoofd onderwijs en onderzoek in Nijmegen, de visie van het college samen. Speciale projecten zouden daarom op z'n plaats zijn. Op een enkele uitzondering na willen de faculteiten echter niet. Aarts vermoedt dat zij bang zijn om studenten te selecteren. Want wat zeggen tentamencijfers in de propedeuse? Daar wordt kennis getoetst en nauwelijks een beroep gedaan op inzicht.

Acht gemiddeld

In Utrecht heerst de opvatting dat cijfers wel degelijk indicaties geven over iemands talent. Onderwijsinstituut IVLOS heeft ontdekt dat studenten die in het eerste jaar gemiddeld minstens een acht halen, ook met hoge cijfers afstuderen. "Dat zijn precies de studenten die in de propedeuse de top tien vormen", aldus F. Keesen van het IVLOS.

De universiteit biedt studenten Rechten in de propedeuse de mogelijkheid om het gemiddelde cijfer op te krikken. Verschillende vakken bieden een intensieve en een extensieve variant aan. In de eerste wordt een veel grotere inzet van de student verwacht. Ze kunnen er een extra punt mee verdienen. Keesen: "We denken dat het bijdraagt aan een betere selecterende werking van de propedeuse."

Voor Veldhuis staat hoe dan ook vast dat excellente studenten in Utrecht aan hun trekken zullen komen. Voor de zomer wil hij met alle opleidingen afspraken maken. "Het wordt gewoon verplicht. Overal. Wij willen een topuniversiteit zijn." Extra geld komt er niet voor. Voor "die gruttersmentaliteit" is geen plaats. Veldhuis: "Extra uitdagingen voor bollebozen horen bij het normale onderwijsbedrijf."

HOP, Pieter Evelein

Bestuursbeurzen

(vervolg van pagina 8)

moet inschrijven, vier maanden 'beurs' krijgt van de universiteit.

Hoewel de student-bestuurders allen de bestuursbeurs verwelkomen als manna voor een met uitsterven bedreigd studentenleven, uiten zij nogal wat kritiek op de manier waarop het college van bestuur de beurzen verdeelt.

Het college is volgens Jouke Osinga wel heel erg vlijtig geweest in het categoriseren van alle bestuursstaken in slechts twee groepen: lichte of zware functies. Drie maanden of twaalf maanden ondersteuning. Zo krijgen leden van de universiteitsraad straks evenveel als leden van de faculteitsraad: drie maanden. „Ik had liever een glijdende schaal gezien", zegt Osinga. „Twee jaar geleden zat ik in de faculteitsraad van rechten. De universiteitsraad kost drie keer zoveel tijd. Alles bij elkaar zeker twintig uur per week. Alleen al het lezen van de stukken kost me maandelijks een weekend. Bij de F-raad was ik daar in een avond mee klaar."

In zijn regeldrang heeft het college zelfs de opleidingscommissies (OC) laten vallen: het lidmaatschap daarvan zou zo weinig werk met zich meebrengen dat zelfs een lichte beurs teveel van het goede was. De universiteitsraad heeft daartegen geprotesteerd. En terecht, zegt Bas Pos, eerstejaars geneeskunde. Vorig jaar, toen hij nog gezondheidswetenschappen studeerde, zat hij in de OC aldaar. En dat heeft hij geweten ook. Door de reorganisatie van de faculteit stond de OC onder zware druk. Er moest veel worden vergaderd over de vraag of de kwaliteit van het onderwijs niet in het geding was. Op initiatief van de OC werd er een studentenberaad opgezet, waarin alle studentleden van de facultaire gremia waren vertegenwoordigd. „Als er straks geen bestuursbeurs tegenover staat, krijg je niemand meer zo gek om in de OC te gaan zitten. Als je nog maar vier jaar beurs krijgt, en je hebt een beetje tijd over, dan ga je iets doen wat geld oplevert."

gingen het moeten doen, staan in geen enkele verhouding tot de zeventien die alleen onder de facultaire verenigingen hoeven te worden verdeeld, vindt de voorzitter van Tragos. Dat het college de beurzen zo verdeeld heeft op grond van ledenaantallen, maakt op hem geen indruk: „Een eerstejaars schrijft zich in als lid van EFM (de economische faculteitsvereniging, red.). Dan krijgt-ie reductie op de boeken. Wat moet je voor zo'n lid verder doen. Niks."

„Tientjesleden", noemt de voorzitter van Servatius zulke leden.

En het is inderdaad anders of je vierhonderd leden hebt als gezelligheidsvereniging, of je hebt ze als faculteitsvereniging, geven de bestuurders van Agora ruiterlijk toe. Penningmeester Eddy Davelaar en secretaris Henk Leerssum („Ik heb tot nu toe geen punten gemist door Agora, maar ik voel dat het gaat gebeuren") zeggen ieder zeker een of twee dagen in de week te geven aan de faculteitsvereniging van gezondheidswetenschappen (ruim vierhonderd leden). Maar geen vier of vijf, zoals hun collegae van Koko (420 leden) of Tragos (325 leden). „Zij hebben een pand en runnen een kroeg die vijf dagen per week open is. Dat is een zware verantwoordelijkheid", zegt de penningmeester. „Een bestuursbeurs zou voor ons een leuke bijkomstigheid zijn geweest", zegt de secretaris. Maar Eddy Davelaar had een bestuursbeurs goed kunnen gebruiken. Net als de praeses van Tragos en de het lid van de universiteitsraad klaagt hij erover dat de 'kwaliteit' van zijn onderwijsinspanningen in het gedrang komt door het besturen. „Ik heb een grotere agenda moeten kopen om alles nog een beetje op een rijtje te krijgen. Daardoor heb ik geen punt gemist. Maar de vijf punten die ik voor een blok haal, die zitten me toch niet echt lekker. Iedere keer weer denk ik: hier had ik meer uit kunnen halen. De voldoening die ik het afgelopen jaar van mijn studie heb gehad is minimaal."

Wim Ortjens

De achttien zware beurzen waarmee alle gezelligheids- sport- en vakbondsvereni-

Kopij voor het Bulletin inleveren bij onderstaande contactpersonen voor het gemelde tijdstip, in de week voorafgaand aan de publicatie. Met vragen of opmerkingen kunt u daar ook terecht.

FdAW (vakgr./comm./studiever.): I. Poolen, Fac.Bur., Kapoenstraat 2, tel. 883389, voor woensdag 12.00 uur.

FdCW (vakgr./comm./studiever.): I. van de Leur, Fac.Bur. Kapoenstraat 2, tel. 883473.

FdEWB (vakgr./comm./studiever.): B. Staveaux, Fac.Bur., Tongerestraat 53, tel. 883705, voor vrijdag 12.00 uur.

FdG (vakgr./comm./studiever.): R. le Doux, Fac.Bur. niveau 3, kamernr. 3226, UNS50, tel. 881448, voor woensdag 12.00 uur.

FdGW (vakgr./comm./studiever.): D. Verheyen, Fac.Bur., niveau 1, kamernr. 1236, UNS50, tel. 881739, voor woensdag 12.00 uur.

FdR (vakgr./comm./studiever.): A. Kessen, Bur.Onderwijs, Zwingelpuut 4, tel. 883004, voor woensdag 13.30 uur.

Studenten(sport)ver./studentenpastoraten: C. Hollewijn, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 883354, voor donderdag 12.00 uur.

Instituten behorend bij een faculteit: bij bovengenoemde facultaire contactpersoon.

Berichten die niet onder een van bovenstaande categorieën vallen: Observant tel: 3174

ALGEMEEN

Promotie mw.dr.s. I.E.M.G. Tiebosch-Willems

Op 13 oktober, om 14.00 uur, verdedigt mw.dr.s. Tiebosch haar proefschrift 'The interstitium in myocardial infarction and hypertrophy' bij de FdG. Promotor is prof.dr. J.W. Arends.

Inauguratie dr. C.W. Vroom

Dr. Vroom aanvaardt op 13 oktober, om 16.30 uur, het ambt van hoogleraar Comparative management bij de FdEW, door het uitspreken van de rede 'Eenheid of verscheidenheid; een pleidooi voor verscheidenheid van theorie over management en organisatie en tegelijk ook voor tact en tolerantie'.

PERSONELE ZAKEN

VACATURES

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van vacaturenummer op brief en envelop binnen 10 dagen te richten aan de dienst P&O. Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 017

De Rijksuniversiteit Limburg zoekt 5 enthousiaste studenten voor de Werkgroep INKOM '96. De Werkgroep INKOM is verantwoordelijk voor de organisatie van de algemene introductiedagen voorafgaand aan het academisch jaar. De Werkgroep houdt zich o.a. bezig met sponsoring, drukwerk, logistiek, cultuur en overleg met gemeente, studentenverenigingen, universiteit en hogeschool.

Voor deze taken zoekt de dienst Studentenzaken per 1 december 1995:

5 INKOM-organisatoren (0.1 fte.)

Vereisten voor deze functie zijn:

- in bezit zijn van propaedeuse en goede studievoortgang;
- bereidheid tot het investeren van veel tijd in de organisatie;
- goed kunnen werken in teamverband;
- beschikken over organisatorisch inzicht en ervaring.

Salaris:

Minimaal fl. 276,40 en maximaal fl. 386,30 bruto per maand bij een 0.1 aanstelling (schaal 6 BBWO).

Inlichtingen:

Werkgroep INKOM '95, tel. 883393.

Reacties voor 22 oktober 1995.

De sollicitatiegesprekken zullen plaatsvinden in week 44.

Interne vacature 018

Binnen het Bureau Onderwijs van de Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde ontstaat op korte termijn de vacature van **verroosteraar** (mvv) 1.0 fte

Taken:

- het opstellen van onderwijsroosters voor studenten en medewerkers van de opleidingen Economie, Econometrie, Fiscale Economie en Internationale Bedrijfskunde;
- het opstellen van voor- en nacalculaties ten behoeve van de verrekening van onderwijsmiddelen;
- beheer en coördinatie van inschrijvingen voor verplichte programma-onderdelen en doctorale keuzevakken en -vaardigheden;
- het beheren van de reserveringen van onderwijsruimtes van de faculteit

alsook van reserveringen van audio-visuele middelen;

- bijdragen aan de verdere ontwikkeling van LION;

- het bewaken en zonodig aanpassen van administratieve procedures;

- het desgevraagd leveren van informatie t.b.v. het Bestuur;

- het tijdelijk ondersteunen van andere medewerkers in piekperiodes.

De taken worden met behulp van het informatiesysteem LION en/of pc-applicaties uitgevoerd. De functionaris wordt ondersteund door een student-assistent.

Functie-eisen:

- HBO met relevante specialisatie, bijv. logistiek of bedrijfseconomie;

- minimaal 3 jaar relevante werkervaring;

- accuraat en stressbestendig;

- zelfstandig kunnen werken alsook in teamverband;

- probleem-oplossend vermogen;

- goede kennis van het Engels in woord en geschrift;

- ervaring met geautomatiseerde informatiesystemen, bij voorkeur met LION alsook met de applicaties windows, wp en lotus.

Salariëring: afhankelijk van ervaring min. fl. 3.142,- en max. fl. 4.262,- bruto per maand (schaal 7 BBWO).

Informatie en sollicitatie: Verdere informatie kunt u opvragen bij het hoofd van het Bureau Onderwijs, mevr. drs. I.M. Wijk (tst. 3844) of de planner/coördinator van het Bureau Onderwijs, mevr. A. Spaas (tst. 3831). **Gemotiveerde** sollicitaties dient u binnen 10 dagen te richten aan de dienst P & O.

STUDENTEN

DIENT STUDENTENZAKEN

Informatiebalie S2

Aan de informatiebalie kun je terecht met vragen op het gebied van in-uitschrijving, collegekaart, collegegeld, inschrijvingsduur, studiefinanciering, mogelijkheden tweede studie aan de RL, militaire dienst, studenten met een buitenlands diploma, adreswijzigingen, etc. Bij de informatiebalie is voorlichtingsmateriaal aanwezig.

AFSPRAKEN met de STUDENTENDECANEN, STUDENTENPSYCHOLOOG, PSYCHOTHERAPEUTE, secretaris AFSTUDEERFONDOS en medewerker voor BUITENLANDSE DIPLOMAHOUDERS, lopen ook via de informatiebalie (tel. 883354).

DE INFORMATIEBALIE IS DAGELIJKS TELEFONISCH BEREIKBAAR TUSSEN 9.00-10.30 UUR.

Adres: Lenculenstr. 26, openingstijden: ma t/m do 11.00-16.00u. en vr 10.00-12.00u.

Bureau Inschrijvingen (CSA)

Tel. spreekuur: ma t/m vr 9.00-10.00u. Adres: Lenculenstraat 26, tel: 043-883979.

Infotheek voor Studie en Beroep

Nieuwe aanwinsten: De Studiegids Hoger Onderwijs 95/96; Martens, nieuwe gids voor School en Beroep 95/96 en de Keuzegids Hoger Onderwijs 95/96, waarin conclusies n.a.v. vergelijkend onderzoek bij universiteiten en hogescholen op basis van o.a. de bevindingen van de visitatiecommissie Hoger onderwijs, studenten en het Reserach Centrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt. Lokatie: Bou.11. Tel. 883351. Openingstijden: ma. t/m do. van 11.00-16.00u. en vr. van 10.00-12.00u.

Loopbaan Advies Centrum

Op zoek naar een baan? Ben je ook van plan om dit jaar af te studeren? Gebruik deze periode goed en oriënteer je wat jij met je studie en persoonlijke achtergrond graag wilt doen op de arbeidsmarkt. Het LAC kan je daarbij op weg helpen, door documentatie en informatie, inzage in vacatures, individuele adviezen en begeleiding.

Weet je nog niet wat je wilt, of hoe je het solliciteren kunt aanpakken, maak dan een afspraak met Marloes Rikhof, de loopbaanadviseur. Op het LAC kun je sollicitatie- of netwerkgesprekken oefenen. Je kunt ook je brieven en cv's laten beoordelen. Binnenkort organiseert het LAC sollicitatietrainingen en workshops.

Voor vacatures in het buitenland kun je een afspraak maken met Nelly Plompen, eures-consulent. Kom gerust langs. Lokatie: Bou.11. Tel. 883395. Openingstijden: ma. t/m do van 11.00-16.00u, en vr. van 10.00-12.00u.

BUITENLAND

British Government ('Chevening') scholarships 1996/97

Ook voor het academisch jaar 1996/97 stelt de Foreign & Commonwealth

Office weer enkele beurzen beschikbaar voor postdoctorale / post-HBO studie en onderzoek in het Verenigd Koninkrijk.

Aanvragen met betrekking tot de volgende studievelden kunnen worden ingediend:

- Economie/Financiën
- Internationale Relaties
- Journalistiek
- Rechten
- Moderne Geschiedenis
- Politicologie.

Bij de selectie wordt naast aantoonbare academische kwaliteiten, met name gekeken naar de motivatie: de beurzen zijn bedoeld voor diegenen die met het oog op hun toekomstige carrière kunnen profiteren van expertise welke expliciet op Britse universiteiten en colleges aanwezig is. Kandidaten dienen zelf zorg te dragen voor toelating tot een universiteit of college.

Sluitingsdatum: 31 oktober 1995 uiterlijk 17.00 uur.

Aanvraagformulieren zijn te verkrijgen bij: Ina Engelen, tel. 3883211 (tussen 8-12 uur).

Openingstijden

Afspraken kunnen worden gemaakt voor dinsdag t/m donderdag tussen 11-12 uur (bij Ina Engelen, tel. 3883211); daarnaast kan men op vrijdag tussen 10-11.30 uur zonder afspraak binnenlopen. Het informatie-materiaal is ter inzage beschikbaar op: maandag t/m donderdag tussen 11-16 uur en op vrijdag tussen 10-12 uur. Locatie: Infotheek voor Studie en Beroep, Bouillonstraat 11, kamer 0.219.

STUDENTENVERENIGINGEN, -ORGANISATIES

CSV Ichthus

Ichthus is een Christelijke studentenvereniging. De naam betekent vis in het grieks en de afzonderlijke letters staan voor de woorden Jezus Christus. Ichthus staat open voor iedereen die hierin geïnteresseerd is. Georganiseerd worden o.a. gezamenlijke maaltijden, bijbelstudiekringen en lezingen. Interesse? Neem contact op met Dirk (615403).

- 25 okt: praise-avond.

Integrand Maastricht

Betaalde werkopdracht op niveau? Daarvoor ga je naar Integrand Maastricht. Schrijf je kostenlos in. Wij zijn altijd op zoek naar gemotiveerde studenten van iedere studierichting (ook GW-ers en rechtenstudenten!). Voor meer info: ma tot vrij, van 9.00u-12.30u en 13.30u-17.00u, Oude Tweekbergenpoort 2, 6211 TD, Maastricht, tel: 883397.

Myriad Minds Maastricht

organiseert weer workshops!!! Elke donderdag op T53. Voor meer info bel Cos 043-638977.

- 19 okt: workshop Barokmuziek en geheugen.

Lokatie k.0038 (filmzaal) T53. Niet-leden betalen f2,50. Myriad Minds Maastricht, Postbus 616, 6200 MD Maastricht.

NSEM

Met al je vragen, opmerkingen en klachten over je studie, studiefinanciering, huur van je kamer etc. kun je bellen op donderdagavond tussen 19.00-20.00u. of inspreken op het antwoordapparaat. Tel.043-883142.

R.K. studentenpastoraat

Studentenpastor: Dr. E. de Jong, Zwanenstr.24. tel. 3258881. In ieder geval thuis: ma. do. vr. 8.00-8.45 am. Ook mijn antwoordapparaat ontvangt u graag...

Elke do. 19.00: H. Mis in kapel Boschstr. 97.

Om de twee weken, do. 12 okt.; 28 okt.; 9 nov. etc., gebeds- en bijbelgroep in Servaas-kapel (Keizer Karelplein) 20.00-22.00u.

Nieuw!: Vanaf ma. 23 okt. twee-wekelijkse bijeenkomst rond het evangelie van Johannes. Dit schitterende evangelie, het meest diepzinnige, bevat schatten van wijsheid. Eerste bijeenkomst: Boschstr.97 om 19.30. Tevens aanbevolen voor ieder geïnteresseerd in medische ethiek: medisch ethisch congres over de filosofische en rechtelijke status van het embryo en genetische manipulatie. 27-28 oktober in congres-centrum

Shell GOURAMI

The International Business Course
for All Students

Shell Internationale Stages

Are you a 3rd, 4th or 5th year (Technical) University student?

Apply now for our Business Course or

Internationale Stages. Get your application

form at your local study association, Integrand

or AIESEC office or call 070 - 377 1775,

or write to, Shell, HREH, Postbus 162, 2501 AN

Den Haag. We look forward to hearing from you!

RL-AGENDA

13-10 Promotie I.E.M.G. Willems, 14.00 uur

13-10 Inauguratie prof.dr. C.W. Vroom, 16.30 uur

16-10 Congres: "Bronbelasting op rente" georganiseerd door het LOF

(Landelijk Overleg Fiscalisten) aanv. 10.00 uur, Theater a/h vrijthof

M'tricht, info: 043-213041.

18-10 Platform Manisch Depressieven

"Tegretol indicatie en werking en

bijwerkingen" W.A. Nolen, 16.30 -

18.00 uur, vergaderzaal 4, nivo 4

azM

25-10 Lezing: prof.dr. D. de Wied; "The

neuropeptide-story"

Posjet Vijverdal, 16.30 uur, info: Y.

Stevens 043-877440

25-10 Promotie R.J.M. Dassen, 16.00 uur

26-10 Promotie G.H.M. Nijsten, 14.00 uur

26-10 Promotie H.E.G.S. Schneider, 16.00 uur

27-10 Symposium: "Onderzoek in

beweging" aanv. 10.00 -17.00 uur

Bou3, kosten f 135,- en voor

studenten f 45,- incl. lunch, koffie/

thee sym.boek, bij voorinschrijving

korting, info: A. Verhagen vakgroep

Epidemiologie tel. 882385

27-10/ Symposium "Network of European

CNS Transplantation and Restora-

tion" in het Holiday Inn Crown

Plaza, info: Psychiatrie en Neuropsy-

chologie tel. 1041/1839

30-10 Voorlichtingbijeenkomst: "zwanger:

nu of later ?" georg. door o.a. St.

Klin. Genetica, info/aanmelding 043-

821717

03-11 CARIM dag, 12.00 - 18.00 uur,

Faculteiten II, info: secretariaat 043-

881647

08-11 Lezing: prof.dr. E.R. de Kloet; "De

depressieve rat: dierexperimenteel

onderzoek naar de rol van stresshor-

monen in de etiologie van depres-

sie". Posjet Vijverdal, 16.30 uur, info:

Y. Stevens 043-877440

09-11 Promotie A.T.G. Paulus, 14.00 uur

10-11 Derde Triptych symposium in

Psychiatrie, Blauwe Zaal, FAC II, info:

Y. Stevens 043-877440

16-11 Promotie J.M.E. Derks, 16.00 uur

Rolduc (Kerkrade). Inlichtingen Prof. dr. W. Eijk, 045-5466888 of studentenpastor.

Tafelstraat 13

- 17 okt: 17.00u. Vesper-meditatie (in de St. Jan, Vrijthof); 18.00u. Koorrepetitie; 20.00u. Encountergroep.
- 18 okt: 16.30u. Meditatiegroep; 20.00u. Toneel en groep homoseksualiteit.
- 19 okt: 18.00u. Tafelen.
Er is nog plaats bij de groepen yoga, dansexpressie, joods leerhuis, encountergroep.
Inloopuren: wo. middag en do. kun je spontaan terecht voor een gesprek. Je kunt altijd tel. een afspraak maken voor een gesprek (3215651).

AIESEC-Maastricht

AIESEC staat voor Association Internationale des Etudiants et Sciences Economique et Commerciales. AIESEC is een internationale studentenorganisatie met vertegenwoordiging in 85 landen op 850 universiteiten en waarin meer dan 60.000 studenten wereldwijd actief zijn. AIESEC; stages, congressen, trainingen, internationale seminars, Carrièreweek, Studiereizen, dit alles wordt georganiseerd voor en door studenten economie en aanverwante wetenschappen.

Studiereis: Naar aanleiding van de succesvolle studiereis naar Parijs vorig jaar voor IM-Frans studenten organiseert AIESEC-Maastricht dit jaar wederom een studiereis voor IM-Frans en ook voor IM-Duits. Kom naar de voorlichtingsavond op Maandag 16 oktober, om 19.30 u. Tongerse straat 53, lokaal 0.001.

Carrièreweek: "I want you for a booming career". Dit jaar zal de AIESEC-Carrièreweek plaatsvinden van maandag 11 t/m donderdag 14 december. De weg naar je eerste baan. Inschrijvingen starten op 28 oktober. !!!Schrijf dit in je agenda!!!

Stages: Je kunt op het AIESEC-kantoor terecht voor inschrijfformulieren van de volgende stages:

- Natuurlijk de AIESEC-stages (sluiting 17 okt);
- Internationale Stages van **Unilever** (sluiting 27 okt);
- Internationale Stages van de **ING-bank** (sluiting 25 okt);
- **Shell**, Stages en Business Course (sluiting 16 okt).

Solliciteren bij AIESEC: AIESEC-Maastricht bestaat uit 21 actieve bestuursleden die voor studenten van de Rijksuniversiteit Limburg allerlei activiteiten organiseren. Misschien wil jij wel deel uitgaan maken van AIESEC, uitvinden wat AIESEC nu eigenlijk is en doet, mooie projecten gaan organiseren of stages regelen. Kom voor meer informatie naar de kamer of spreek gedurende een AIESEC-activiteit een bestuurlijk aan. AIESEC-Maastricht, Abtstraat 4, kamer 2002 en 2004, tel 883863; kantooruren: ma- t/m vrijdag van 10.00 - 12.00 en van 16.00 u.

Economische Faculteitsvereniging Maastricht (EFM)

De Economische Faculteitsvereniging Maastricht (EFM) is een faculteitsvereniging die haar doel kent in het behartigen van de belangen van de Economie-, Econometrie-, Fiscale Economie- en Internationale Bedrijfskundestudenten in de ruimste zin des woords. Bereikbaarheid EFM: zie studiegids pagina 167.

Post voor EFM?

Bij de receptie TS53 staat een groene brievenbus met de opdruk "EFM". Deze kan gebruikt worden voor het deponeren van inschrijfformulieren e.d. bestemd voor EFM (Alfa, Imperator, MMA, COMAX, SIGMA, Aequilibrium, Vectum, Studieprojecten EFM, Eloquent en Hoofdbestuur).

EFM-Displays

Voor informatie over EFM-activiteiten zie de EFM-display op de Abtstraat 4. Deze display staat boordevol informatie over: lezingen, bedrijfsbezoeken, workshops en andere activiteiten van EFM en al haar aangesloten vereinigingen. Verder liggen er inschrijfformulieren voor allerhande business courses en brochures over loopbaanperspectieven bij diverse bedrijven. Inschrijfformulieren voor Business Courses / Workshops:

* DSM: The Industrial Marketing Experience.

* STEP: In-house dagen 1995.

Business Challenge Commissie

De welbekende ondernemingsplancompetitie organiseren voor **Amsterdam, Eindhoven, Enschede, Groningen, Nijmegen, Rotterdam, Tilburg, Wageningen en Maastricht!**

Spreek dit je aan? Meld je dan aan voor "De Landelijke Business Challenge Commissie". Brief en CV naar EFM Hoofdbestuur, t.a.v. Babs Pierik. Voor informatie, di-wo-do 13.30-14.30 EFM-kamer (k.2013 Abt, tel 883940)

Interne Accountants Dienst EFM

De Interne Accountants Dienst (IAD) zoekt nieuwe leden. De IAD houdt zich bezig met de controle van de jaarrekeningen en de begrotingen van de bij EFM aangesloten verenigingen en stichtingen. Tevens geeft zij gevraagd en ongevraagd advies. Geïnteresseerde bedrijfseconomen met afstudeerrichting berichtgeving sturen hun sollicitatiebrief, inclusief CV met daarin o.a. de gevolgd vakken, naar: EFM, t.a.v. IAD, Postbus 616, 6200 MD Maastricht.

EFM-Agenda

EFM Alfa

18 oktober: wisselings ALV.

19 oktober: Activiteit Alfa, MMA De Ruyter.

MMA

12 oktober: Unilever internationale stages bijeenkomst.

19 oktober: Activiteit Alfa, MMA De Ruyter.

Aequilibrium

18 oktober: Bowling Night.

Comax

26 oktober: Comax-congres/Nijenrode.

MFV Reflex

Reflex kan nog steeds nieuwe actieve leden gebruiken. Vooral verse eerstejaars zijn altijd welkom, vanwege hun verfrissende inbreng. Een actief lidmaatschap kost niet meer dan alleen een beetje tijd. Eigenlijk zoveel als je er zelf aan wilt besteden. Heb je interesse of vragen bel dan gerust met Reflex (881181) of Jeroen Keijman, voorzitter (685369).

Homeopathie, de essentie

Aan bod komt: de geschiedenis en vorming van de homeopathie, oa Hahneman (Duitsland), Kent (Amerika), Vithoulkas (Griekenland) en Sankaran (India); bespreking van enkele veel voorkomende geneesmiddelen, wat het meest karakteristiek, de essentie, van de middelen is; enkele casus met gevalbeschrijvingen waarin bovenstaande geneesmiddelen terugkomen. De lezing wordt gegeven door P. van Herten, klassiek homeopaat met eigen praktijk en tevens student geneeskunde. Dinsdag 24 oktober 19.00-21.30 uur, Groene Zaal 0.406. Toegang vrij.

Activiteitenagenda

woe 18 okt 16.15-18.15 uur Lezing Artsen zonder Grenzen "Criteria en hulpverlening bij natuurrampen" Auditorium Deb1

di 24 okt 19-21.30 uur Lezing Homeopathie, de essentie

woe 1 nov Grottentocht

Agora

organiseert een skireis. Voor maar f399,- kun jij ook gaan skiën in Val Frejus (Frankrijk) van 12 januari t/m 21 januari. Vol pension met skipas.... Meer weten? Kom dan naar het Agora reductiebureau van 10.00 tot 11.00 of bel 881445.

Schrijf je snel in (liefst vóór 20 oktober) voor dit unieke aanbod! Aanbetaling is f150,-.

HOVO

RL cursussen voor 50+ers, zonder toelatingseisen en zonder examenplicht; info en aanmelding bij coördinator HOVO-RL Keizer Karelplein 10. di/wo 883550 overige dagen 3151.

STUDIUM GENERALE

HET HETE HANGIJZER

Debat over de taak van de VN in voormalig Joegoslavië. Ooit vertrok de VN-vredesmacht naar voormalig Joegoslavië voor humanitaire hulp. Inmiddels lijken de VN partij te zijn geworden in een conflict waarvan het einde nog lang niet in zicht is. Hoe moeten de VN zich opstellen nu VN-soldaten in het nauw komen te zitten en worden gebruikt als menselijk schild, er bericht wordt over genocide en etnische zuiveringen plaatsvinden? Deze vraag staat centraal in een discussie tussen publiek en 'deskundigen'. Gespreksleider: Paul 't Lam. Do. 12 okt. 20.00 u. Statenzaal, Bouillonstraat 3.

DE BEHEERSING VAN WATER EN VUUR

De derde lezing heeft als titel De sociale constructie van de stoommachine en wordt gehouden door prof. dr. C. Bertels, hoogleraar theoretische wijsgerige sociologie, RU Leiden. Water en vuur werden belangrijke objecten in de ontmythologisering van de Natuur, die met de Verlichting begon. De nieuwe chemie interpreteerde vuur als verbrandingsproces waar geen vlam bij nodig was. Water werd een compositum van atomen, een vloeibare toestand van materie die ook vast of gasvormig kon zijn. De stoommachine was de eerste nieuwe machine van de Moderne Tijd. Ontwerp, gebruik en functioneren ervan hadden belangrijke maatschappelijke gevolgen.

Di. 17 okt. 20.00 u. Collegezaal Nieuwenhof, Zwingelput 4. Toegang gratis.

OPEN PODIUM

Op vrijdag 20 oktober vindt het eerste open podium in dit seizoen plaats dat Studium Generale in samenwerking met studentenvereniging Koko organiseert. Als je talent hebt op het gebied van dans, cabaret, literatuur, muziek of toneel of het publiek op andere wijze kunt boeien, zet jezelf dan in de schijnwerpers. Aanmelden bij bureau SG: 3883541.

VAN DEN BIGGELAAR DEBATWEDSTRIJD

Donderdag 26 oktober barst de strijd los om de 'Bronzen Bigtrofee'. In twee voorrondes en de finale debatteren studenten in teams van twee over brandende kwesties. Prijzen van f200,-, f100,- en f50,-. Inschrijving is nog mogelijk tot 16 oktober bij het bureau SG: 3883541.

WETENSCHAPSWINKEL

Ben jij zo'n student die kennis in de praktijk wil brengen en meer wil dan alleen boeken bestuderen? Dan biedt de Wetenschapswinkel je o.a.:

- interessante onderwerpen voor afstudeeropdrachten, jaarwerkstukken of scripties.
- contacten en mogelijkheden om kennis toe te passen in de praktijk.
- deskundige begeleiding vanuit een vakgroep en de Wetenschapswinkel.
- alle benodigde middelen voor de uitvoering van het onderzoek.
- publiciteit voor je eindrapport.
- in een aantal gevallen een financiële vergoeding.

Meer info: Wetenschapswinkel, Looiersgracht 14, tel. 883120.

Lustrum RL prijsvraag Studium Generale

Maak je eigen Studium Generale programma voor het vierde lustrum van de Rijksuniversiteit Limburg

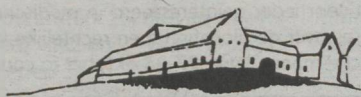
Ben je student aan de Rijksuniversiteit Limburg en zijn er onderwerpen op het gebied van kunst, cultuur, wetenschap of samenleving die je interesseren en waar je graag iets meer over zou willen horen of zien op een aantal avonden? Doe dan mee aan de prijsvraag en bedenk een programma voor vier of vijf avonden. Je bent vrij om een thema te kiezen en mag zelf de vorm (lezingen, debatten, voorstellingen, interviews, etc.) bepalen.

Winnaar Een jury kiest de winnaar en bepaalt daarmee welk voorstel in het voorjaar van 1996 wordt uitgevoerd door het BUREAU STUDIUM GENERALE. Hiermee krijg je een unieke kans om creatieve ideeën concreet om te zetten in een programma.

Deelname Voorstellen moeten uiterlijk donderdag 23 november aanstaande worden ingediend bij het BUREAU STUDIUM GENERALE Maastricht, Postbus 616, 6200 MD Maastricht of SG Lustrum-prijsvraag.

Eisen en criteria Voor meer informatie over de eisen waaraan een voorstel moet voldoen, en over de criteria van de jury, kun je bellen naar Rob van Duijn, 043(3)883540 (maandag t/m donderdag van 9.00 tot 17.00 uur).

HOEVE 'DE PEUL'

Ideale plek voor studenten-, afstudeer- en promotiefeesten!
Rustieke Limburgse carréhoeve met slaapplegenheid.

Redelijke huurprijs en bijzonder lage consumptieprijsen!

Een offerte-aanvraag belonen wij met een optie!

Noorbeek, tel. 04457 - 2335 / fax. - 1254

Rijkschool Wellmann

- Erkende rijsschool
- Lessen in V.W. Golf
- Volgens Fasenleerplan
- Proefexamen
- Spoedcursussen
- Fl. 45,- voor 60 min.

De beste garantie voor je rijbewijs

Breemakergaard 73 Tel.: 043-3613798
6227 HR MAASTRICHT Autotel.: 06-52936738

ACADEMISCHE BOEKHANDEL MAASTRICHT

Postbus 1611, 6201 BP Maastricht

- Economie/bedrijfskunde
- Rechten
- Cultuurwetenschappen
- Psychologie
- Geneeskunde
- Gezondheidswetenschappen
- Verplegingswetenschap

Bouillonstraat 12
t/o Oud-Gouvernement
(043) 388 3015

P. Debyeplein 1
t/o Academisch Ziekenhuis
(043) 367 1211

SPORT

ALMA-sporttoernooi

Wo. 18 oct. organiseren de universiteiten Aken, Luik en Maastricht (ALMA) een sporttoernooi met de vlg. sportactiviteiten: badminton, basketball mixed, schermen, tafeltennis en volleybal mixed. Plaats: Gymnasium Königshugel, Aken. Aankomst: 09.30 u. Spelen: 10.00-18.00 u. Kosten: f 25,- incl. t-shirt, vervoer, sportactiviteiten. Inschrijven bij LV&S.

Aqua-robic cursus

I.t.t. eerdere berichten start de cursus aqua-robic pas op 24 oct. in zwembad Dousberg. Tijd: 21.00-21.40 u. Cursusduur: 8 lessen. Max. pers.: 24. Kosten: f 30,-. Sportkaart verplicht.

Herfstvacantie Toneelacademie

Ivm de herfstvacantie in de week van 16 t/m 20 oct. komen de volgende activiteiten in de Toneelacademie, Lenculenstr. 31-33 te vervallen: jazz dans, t'ai chi chuan en schermen.

Kajakcursus

Do. 26 oct. start een cursus kajak olv J. Schreurs in zwembad Dousberg. Tijd: 21.45-22.45 u. Max. 16, min. 8 deelnemers. Kosten: f 50,-. Sportkaart verplicht. Inschrijven voor 13 oct bij LV&S.

Oefenschool de Kier

Miv 1 oct. wijzigen de tijden van de activiteiten aikido, misogi en zen die worden gegeven bij Oefenschool de Kier, Fr. Romanusweg 60. Aikido: wo. 19.00 u.+ za. 11.00 u. Misogi: di.+vr. 19.00 u. Zen: ma.+do. 19.00 u. Hierdoor komen de tijden die in het LV&S-vademecum vermeld staan te vervallen. Deelname: met je sportkaart kun je voor 1 van deze activiteiten kiezen (gratis), wil je meer trainen dan zijn de kosten f 55,- per maand (= voor alle trainingen). Ter plekke opgeven en evt. betalen of bel 3438426.

Squashcursussen

In de week van ma. 16 oct. starten de cursussen squash voor beginners en gevorderden bij het Squashcentrum Maastricht, Brusselsestr. 74A. Cursusduur: 8 lessen. Kosten: f 60,-. Sportkaart verplicht. Inschrijven voor 13 oct. Vanaf 16 oct. kun je weer terecht om recreatief te squashen.

WIJZIGING ZWEMMEN

I.t.t. eerdere berichten gaat het zwembad Dousberg pas op 23 oktober weer open. De zwemtijden voor zwembad Heer gelden dus t/m 22 oct. Voor zwemtijden vraag naar de speciale folder bij buro LV&S.

Uitslagen nachtvolleybaltoernooi

1. Poehee 2. FC Twee Eycken 3. Try Hard 4. Heep 5. Fidelo.

ALGEMENE WETENSCHAPPEN

STUDENTENVERENIGING INCOGNITO

Zoals u wellicht al weet heeft de studierichting kennistechnologie zijn eigen studievereniging, Incognito. Het bestuur van Incognito is enigszins gewijzigd wegens het wegvallen van enkele bestuursleden. De formatie ziet er nu als volgt uit:

- voorzitter: Rogier Thissen;
- vice-voorzitter: Rob van der Aa;
- penningmeester: Jeroen Muis;
- secretaris: Inge Lemmens.

De studievereniging richt zich voornamelijk op het helpen van de studenten. Dit houdt het volgende in:

- het verzorgen van sociale en culturele activiteiten;
- het verlenen van ondersteuning bij de cursussen;
- het oplossen van problemen die eventueel kunnen ontstaan tussen docenten en studenten;
- het bezorgen van examenvragen;

Vooral het onderhouden van sociale contacten is voor ons een prioriteit. Wij hopen dat door middel van informele bijeenkomsten de studenten en docenten/medewerkers dichter bij elkaar komen te staan. Daarom willen wij regelmatig een borrel organiseren. Dit houdt in dat de studenten en docenten/medewerkers elkaar op informele wijze kunnen ontmoeten zodanig dat de docenten/medewerkers weten wat er bij de studenten leeft en de studenten de persoon achter de docent leren kennen.

Wij weten echter dat de docenten/medewerkers naast hun activiteiten aan de RL ook nog een prive-leven hebben. Daarom hadden wij graag van u geweten welke dag in de week voor u niet zou uitkomen opdat wij daar eventueel rekening mee kunnen houden. Het antwoord op deze vraag is altijd welkom bij Inge Lemmens, St. Jacobstraat 14, kamer 0.003

E-mail: guest3@facburFdaW@RuLimburg.nl).

STUDENTENVERENIGING INCOGNITO

Correspondentie adres:
Rijksuniversiteit Limburg
Buro onderwijs FdAW
t.a.v. Incognito
Postbus 616
NL 6200 MD Maastricht
E-mail: incognito@facburfdaw.rulimburg.nl
Postvakje 24
Postbank: 6930230
KvK: V205508

Aan de studenten Kennistechnologie:

Beste kennistechnologen in spé,
laten we ons allereerst even voorstellen: De studenten van kennistechnologie hebben hun eigen studievereniging: **INCOGNITO**. Sommigen van jullie zullen er wel eens van gehoord hebben, anderen niet. In elk geval wordt het hoog tijd dat we elkaar eens ontmoeten, zodat we jullie het een ander over ons kunnen vertellen.

Daarom houden wij volgende week dinsdag een borrelavond in café d'n Avanceur. We verwachten iedereen rond 20.30 in de Helmstraat (nabij het Vrijthof, tegenover de ingang van de Entre-Deux). Met vriendelijke groet, INCOGNITO

CULTUURWETENSCHAPPEN

Openingstijden onderwijsbalie

maandag: 15.15-15.45 uur;

dinsdag: 10.45-11.15 uur;

donderdag: 13.00-13.30 uur.

Wegwijzer voor studenten

Ben je nog niet in het bezit van de Wegwijzer? Haal hem dan af bij de Onderwijsbalie: je hebt hem het hele jaar nodig!

Roostervoorkeur blokperiode 3

Een gemotiveerd verzoek tot roostervoorkeur in blokperiode 3 kan worden ingediend **uiterlijk maandag 30 oktober 1995**. Zie voor nadere informatie: De Wegwijzer, pagina 8 en 9.

Inschrijven voor onderwijs/toetsen jaar 1 of 2, blokperiode 3

Voor het inschrijven op onderwijs en/of toetsen in jaar 1 en 2 zijn formulieren verkrijgbaar bij de onderwijsbalie. Inschrijven voor blokperiode 3 kan tot **uiterlijk maandag 30 oktober 1995**. Zie voor nadere informatie: De Wegwijzer, pagina 6 en 7.

Inschrijven voor (keuze)vakken einddoctoraal

Vanaf maandag 23 oktober a.s. start de inschrijving op (keuze)vakken in het 2e semester voor einddoctoraal studenten. De inschrijfformulieren worden verspreid via de postvakjes. De Brochure Keuzevakken is verkrijgbaar bij de onderwijsbalie. Je kunt je inschrijven tot en met **uiterlijk vrijdag 17 november 1995**.

Postvakjes

In de koffieruimte van de Kapoenstraat bevinden zich de postvakjes van CWS-studenten. Eerstejaars studenten hebben inmiddels een postvak toegewezen gekregen.

Examencommissie

De secretaris van de examencommissie is mevrouw Resi Peters. Het wekelijks spreekuur is op woensdagen van 9.00 - 10.00 uur, kamer 0027. Zij is telefonisch bereikbaar via telefoonnummer 883487.

ECONOMISCHE WETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE

Inschrijvingen toetsperiode 1

Op de publikatieborden hangen op dit moment de inschrijffijsten van de toetsen in toetsperiode 1. Controleer of uw inschrijvingen vermeld staan. Registration lists for examinations in examination period 1 are now published at the notice boards. Please check your registrations.

Attentie: Wijzigingen toetsrooster Toetsperiode 1

- De toets Introduction to organization and marketing (Code 0910) vindt voor IES-studenten plaats in de Tongersestraat 53, kamer 1001 in plaats van in de Geusselt. Datum en tijd (30 oktober 1995, 9.00-12.00) blijven ongewijzigd. Dezelfde toets voor IB-studenten blijft in de Geusselt.
- De toets International business strategy (KT 2.1, Code 1901) voor IB-studenten vindt plaats in de Heeg in plaats van in Randwijck. Datum en tijd (2 november 1995, 9.00-12.00) blijven ongewijzigd.
- De toets OAT-II (1994/1995) voor IM-recidivisten vindt plaats in Daalhof, in plaats van in de Tongersestraat. Datum en tijd (27 oktober 1995, 9.00-12.00) blijven ongewijzigd.
- De toets Programmeren in C++ (Code 1405) is vervallen.
- De toets International relations (Code 2057K) is vervallen.
- The test Introduction to organization and marketing (Code 0910) for IES-students takes place in Tongersestraat 53, room 1001 instead of de Geusselt. Date and time (30th october 1995, 9.00-12.00) remains the same. The same test for IB-students takes place -as planned- in de Geusselt.
- The test OAT-II (1994/1995) for IM-recidivists takes place in Daalhof instead of Tongersestraat 53. Date and time (27th october 1995, 9.00-12.00) remains the same.
- The test International business strategy (KT 2.1, Code 1901) for IB-students takes place in De Heeg instead of Randwijck. Date and time (2nd november, 9.00-12.00) remains the same.
- The test International relations (Code 2057K) is canceled.

GENEESKUNDE

Medeling Bureau Onderwijs

Data diploma-uitreikingen 1995/1996:

woensdag 22 november: doctoraal 14.00 uur, basisarts 15.30 uur

woensdag 21 februari 1996: doctoraal 14.00 uur, basisarts 15.30 uur

woensdag 24 april 1996: doctoraal 14.00 uur, basisarts 15.30 uur

woensdag 19 juni 1996: doctoraal 14.00 uur, basisarts 15.30 uur

woensdag 18 september 1996: propaedeutische 10.00 uur, doctoraal 12.00 uur, basisarts 14.00 uur.

Plaats: St. Janskerk Maastricht

Carim Symposium

Op 3 november zal Paul M. Vanhoutte, MD, PhD, in het kader van een Carim symposium een lezing geven getiteld "Endothelial dysfunction in vascular disease".

Voor meer informatie: secretariaat CARIM, tel. 881647.

Stage Sociale Geneeskunde

Gevraagd: student sociale geneeskunde die een keuzestage van 6 weken wil lopen bij de GGD. Het betreft een onderzoek naar de aard en omvang van de problematiek van straatjongeren. De keuzestage omvat data-invoer en -analyse van 80 enquêtes onder jongeren; retrospectief onderzoek via de dossiers van JGZ van 80 straatjongeren; verslaglegging van de bevindingen. Start van de keuzestage: liefst zo spoedig mogelijk met als uiterlijke startdatum 30 oktober 1995. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Cobie Martens, secr. Sociale Geneeskunde, Vakgroep Epidemiologie, tel. 882373.

Studentenfractie

De studentenfractie bestaat uit studenten die zitting hebben in het Faculteitsbestuur, de Faculteitsraad, de Opleidingscommissie en het DBO. Iedere eerste woensdag van de maand houden wij spreekuur van 12-14 uur in kamer 1.143. Als je vragen of problemen of opmerkingen hebt, aarzel dan niet om langs te komen. Je kunt het ook laten weten via de brievenbus bij Bureau Onderwijs of even bellen: Nicole Zwaga 256335.

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

Mededelingen Bureau Internationale Betrekkingen FdGW

ERASMUS-sollicitatie

Heb je de voorlichtingsbijeenkomst op 3 oktober jl. gemist over studeren in het buitenland binnen het Erasmusprogramma en wil je toch nadere informatie loop dan even binnen bij Annie Simon, Bureau Internationale Betrekkingen FdGW, tijdens het spreekuur op dinsdag of donderdag van 12.30 - 14.00 uur.

Belangrijk ' Engelstalige sollicitatiebrief voor Erasmusplaats dient vóór 6 november a.s. aan betreffende Erasmuscoördinator te worden gestuurd. Richtlijnen voor een sollicitatiebrief, eveneens verkrijgbaar bij Annie Simon, Kamer 1.301, Uns. 50.

STIR-SWOL-subsidies

Aanvragen voor STIR-SWOL-subsidies i.v.m. buitenlandse stages kunnen vóór 1 december a.s. ingediend worden bij Annie Simon. Het aanvraagformulier is gevoegd in de Informatiegids buitenlands studiebezoek Faculteit der Gezondheidswetenschappen. Deze brochure is bedoeld om GW-studenten te informeren over wat er komt kijken bij het lopen van een buitenlandse stage. De brochure is verkrijgbaar bij Annie Simon, BIB, kamer 1.301, Uns. 50, tel. 1874.

Gezocht student Gezondheidswetenschappen voor Project Orthopaedie Mohimbili Medical Centre Dar es Salaam. Project omschrijving: incidence of accidents in Tanzania and organization and quality of accident care in Tanzania. Housing at the Hospital compound is available. Heb je serieuze interesse in dit project neemt dan contact op met Peter A.M. de Beer, arts Keurings- en Adviesbureau voor de Tropen, Maaslandziekenhuis, Sittard, tel. 046 4597783

GVO-Triano organiseert:

GVO-informatiemiddag voor GVO-doorstromers en tweedejaars reguliere studenten. GVO-studenten zullen die middag uit eigen ervaring vertellen over stage en het volgen van keuzeblokken in het buitenland. Verder zal er informatie worden gegeven over het maken van jaarwerkstukken en de studievereniging GVO-Triano. De middag is op woensdag 25 oktober van 14.30 tot 16.30 uur in colloquiumzaal 2 (0.126) op het P. Debyeplein.

Vrijwilligers gevraagd voor voedingsproef

De Vakgroep Humane Biologie zoekt gezonde vrijwilligers om, vanaf januari 1996, gedurende negen weken aan een voedingsproef deel te nemen. Deelnemers, zowel mannen als vrouwen, moeten jonger zijn dan 35 jaar of ouder dan 60 jaar. Het betreft een studie naar de effecten van n-3 meervoudig onverzadigde vetzuren op het cholesterol en op de bloedstolling. Dit zijn vetzuren, die in bijvoorbeeld plantaardige oliën en in vis voorkomen. Tijdens het onderzoek worden de vrijwilligers in een aantal groepen opgedeeld, die elk een verschillende proefvoeding krijgen. In een proefvoeding vervangen we zoveel mogelijk de producten met een hoog vetgehalte (zoals bijvoorbeeld margarine) door speciaal voor ons bereide producten (zoals een experimentele margarine met de door ons te onderzoeken vetzuren). De producten, die gratis worden verstrekt, zijn basisvoedingsmiddelen zoals margarine, koekjes en gebak. Daarnaast zorgt de vrijwilliger zelf voor de aanvullende voeding. Regelmatig zal er wat bloed worden afgenomen voor de bepaling van het cholesterol en de stollingsfactoren. Na afloop van de proef krijgt iedere deelnemer zijn eigen resultaten. Eventuele reiskosten worden uiteraard vergoed, terwijl een deelnemer verder een vergoeding krijgt van f. 75,-. Heeft U belangstelling om mee te doen aan de voedingsproef, dan kunt U voor meer informatie of een informatiebrochure bellen naar Carin Wensing, tel. 043-3881306 (van 9.00 tot 13.00 uur).

Reductiebureau

Spreekuur: Stichting reductiebureau kampt met ernstig tekort aan enthousiaste vrijwilligers die studenten willen helpen en mee willen helpen bij het verkopen van boeken met korting. We proberen momenteel ons te redden... maar vergeet niet: zonder mensen, geen spreekuur..... geen boeken....

Voorlichtingsbijeenkomst Netwerkdiensten voor studenten FdGW

Vanaf het nieuwe studiejaar '95-'96 hebben studenten van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen toegang tot MAASnet en Internet. Ze krijgen daarbij de beschikking over een aantal netwerkdiensten, onder andere elektronische post en World Wide Web. Deze netwerkdiensten kunnen gebruikt worden in het onderwijsproces. Om kennis te maken met deze nieuwe mogelijkheden is een voorlichtingsbijeenkomst gepland. Hierbij zullen de nieuwe diensten ook worden gedemonstreerd. De voorlichting over de Netwerkdiensten vindt plaats op woensdag 18 oktober in de Groene Zaal op UN550, k.0406 van 16.00 - 17.00 u.

„Niet alleen praten óver jongeren, maar ook mèt jongeren”

„Ik ben tweeëntwintig, ik zit op de universiteit en ik heb de ballen verstand van jongeren die op hun achttiende stoppen met school en gaan werken.” Toch vertrekt Ans Netjes eind oktober naar Parijs, om daar de Nederlandse jeugd te vertegenwoordigen op de achtentwintigste Algemene Conferentie van de UNESCO (United Nations Educational Scientific and Cultural organization).

De vierdejaars CWS-studente fungeert daar in één moeite door als spreekbuis van de rest van de wereldpopulatie onder de vijftientwintig jaar. Want tot op de dag van vandaag is Nederland het enige land ter wereld dat jongeren afvaardigt naar de twejaarlijkse conferenties van het VN-orgaan, dat zich onder andere bezighoudt met vraagstukken op het gebied onderwijs en jongerenbeleid.

De vier minuten die Netjes zijn toebedeeld om de vergadering (die drie weken duurt) toe te spreken, gaat ze dan ook gebruiken om de andere landen op te roepen verandering te brengen in deze situatie. „Het is belangrijk dat er niet alleen gepraat wordt óver jongeren, maar ook mèt jongeren”, houdt ze de lidstaten voor: „Ik wil vooral laten zien dat het handig is als jongeren over bepaalde zaken meepraten. En niet alleen omdat ze ‘de toekomst’ zijn, maar omdat ze gewoon meer ervaring hebben in sommige dingen: op de gemiddelde Amsterdamse school zitten bijvoorbeeld zeven culturen door elkaar. Die jongeren zijn opgegroeid in een multi-culturele samenleving. Ze zullen er dan ook een hele andere opvatting over hebben dan ouderen. Die zien het als een ‘probleem’ omdat ze kunnen vergelijken met vroeger. Als de oudere generatie hierover beleid maakt voor de toekomst, zou het goed zijn de mening van jongeren mee te laten spelen.” Jongeren mogen dan veel meer dan ouderen gewend zijn aan het leven in een gemiddelde maatschappij, dat betekent niet dat multi-cultureel onderwijs overbodig wordt, vindt Netjes: „Er moet juist rekening mee gehouden worden bij het samenstellen van een curriculum: je moet de jongeren niet alleen iets bijbrengen over het christendom, maar ook over andere godsdiensten. Onderwijs over cultuur en culturele contexten kan een belangrijke rol spelen in het wegnemen van vooroordelen die internationale samenwerking in de weg staan.”

Deze mooie woorden schudt Netjes niet één-twee-drie uit haar mouw. Al maandenlang bereidt de CWS-studente zich voor op haar speech. Een jaar geleden viel haar oog per toeval op een advertentie waarin de oproep voor een jongerenvertegenwoordiger werd gedaan. Van de tien mensen die reageerden, werd Netjes uiteindelijk uitverkoren. Sinds haar aanstelling, december vorig jaar, reist ze als voorbereiding de hele wereld af. Begin september was ze in Tokyo om de door de Jeugdivisie van de UNESCO georganiseerde World Collective Consultation of Youth NGO's bij te wonen. Meteen daarna repte ze zich naar de Jeugddag van de Vrouwenconferentie in Beijing. Eind september sloot ze haar wereldreisje voorlopig af met een bezoek aan Straatsburg. Daar volgde ze de trainingcourse 'working in international youth structures' van het jeugdcentrum van de Raad van Europa. Een nerveuze, en soms teleurstellende kennismaking met de internationale diplomatieke wereld, met haar dinertjes, borrels en bureaucratie: „Er wordt zoveel tijd verknood: op de Vrouwenconferentie was er eerst een officiële opening van een uur: twee Afrikaanse meisjes zongen nog een liefliedje in de trant van 'we know a lot about Africa, because we care'. Lief bedoeld allemaal, maar pure tijdverspilling. En in Tokyo vertelde een Amerikaanse vertegenwoordiger hoe belangrijk het wel niet is dat

UNESCO-ambasadrice Ans Netjes (foto Nelis Tutkey)

jongeren meepraten, terwijl de Verenigde Staten niet eens een jeugdvertegenwoordiger bij de VN hebben en uit de UNESCO zijn gestapt!

Toch wordt er wel geluisterd naar de jongerenvertegenwoordiger: toen Netjes de Amerikaanse diplomaat aan zijn jasje trok om hem te vertellen dat het echt belangrijk is dat ook jongeren uit de Verenigde Staten hun stem laten horen bij de VN en de UNESCO, gaf hij haar groot gelijk en gaf haar toestemming zijn naam als referentie op te geven bij verdere lobby-activiteiten. Maar het blijft balanceren op het slappe koord, als jongerenvertegenwoordiger: „Aan de ene kant is het voordeel dat je fris tegen dingen aankijkt. Toen we rivier-

kreeft kregen bij een lunch, kon ik gewoon zeggen 'Hoe eet je zo'n ding in hemelsnaam?', zonder raar te worden aangekeken. Aan de andere kant moet je je wel aanpassen: het kledingprobleem! Ik zal heus niet in spijkerbroek verschijnen, maar ik vertik het om een mantelpak aan te trekken. Maar je loop de kans, dat je niet serieus genomen wordt, als je teveel de rebel uithangt.” Dat hoopt Netjes te voorkomen. Als het aan haar ligt, wordt de UNESCO over twee jaar overspoeld met jongerenvertegenwoordigers die meebe-slissen over hun eigen toekomst.

Judith Kuijk

Wedden dat je die kamer krijgt.

Lucky Strike. Nothing else.

Brengt de gezondheid ernstige schade toe, k.b. 4.10.1994, Stb. 720.

Agenda

donderdag 12 oktober

Het Hete Hangijzer / debat o/v Paul 't Lam, De taak van de VN in voormalig Joegoslavië, Statenzaal Oud Gouvernement, 20.00
Overstekend wild / toneel, Kruis v Bourgondië, Kruis v Bourgondië, 20.30
Restwarme en Rottweiler / toneel, Het Vervolg, Zaal Het Vervolg, 20.30

vrijdag 13 oktober

Orkest van de XVIIIe eeuw / klassiek concert: Spohr, Weber, Beethoven, Vrijthoftheater, 20.15
Trio Passaggio / barokconcert, Waalse Kerk, 20.15
Overstekend wild / toneel, Kruis v Bourgondië, Kruis v Bourgondië, 20.30
Restwarme en Rottweiler / toneel, Het Vervolg, Zaal Het Vervolg, 20.30

zaterdag 14 oktober

Max & Pol / dialect komedie, Toneelgroep Lummel, Kap. Lochtmanhuis, 20.00
LSO/Symphonie Orkest v Maastricht / klassiek concert, Vrijthoftheater, 20.15
Camera Musica Mosana / Engelse a capella koormuziek en orgelwerken, St. Janskerk, 20.15
Overstekend wild / toneel, Kruis v Bourgondië, Kruis v Bourgondië, 20.30
Restwarme en Rottweiler / toneel, Het Vervolg, Zaal Het Vervolg, 20.30

zondag 15 oktober

Gil Sharon / kamermuziek, Kasteel Vaesburiel, 12.00
Revolverbelden / kindertheater, Stella Den Haag, Vrijthoftheater, 14.30
Maastrichts Windcollectief / Introconcert, blazersensemble, Conservatorium, 15.30
Max & Pol / dialect komedie, Toneelgroep Lummel, Kap. Lochtmanhuis, 20.00

dinsdag 17 oktober

De sociale constructie van de stoommachine / lezing: Prof. dr. C. Berels, Collegezaal Nieuwenhof, 20.00
Paul de Leeuw / theaterconcert, Vrijthoftheater, 20.15
Overstekend wild / toneel, Kruis v Bourgondië, Kruis v Bourgondië, 20.30
Restwarme en Rottweiler / toneel, Het Vervolg, Zaal Het Vervolg, 20.30

woensdag 18 oktober

Koechijn Trio / lunchconcert, Vrijthoftheater, 12.30
Paul de Leeuw / theaterconcert, Vrijthoftheater, 20.15
Overstekend wild / toneel, Kruis v Bourgondië, Kruis v Bourgondië, 20.30
Restwarme en Rottweiler / toneel, Het Vervolg, Zaal Het Vervolg, 20.30

Exposities

Egide Rutten, schilderijen - Kamer v Koophandel, Maasboulevard 5, t/m 2 jan, ma t/m vr 8.30-16.00
Nico Cobben (UB-medewerker), schilderijen "Meditatieve ruimte" - toren St. Janskerk, t/m 31 okt, ma t/m za 11.00-16.00
De wereld is mijn thuis; Afrika-Europa: Over en weer, expositie over vrouwen in relatie tot de VN Vrouwenconferentie in Peking - Afrikacentrum, Rijksweg 15, Cadier en Keer, t/m 31 okt, ma t/m vr 13.30-17.00; zo 14.00-17.00
Stan Goes, recent werk - Streekmuseum Land van Valkenburg, Grote Straat c 31, Valkenburg, t/m 29 okt, di t/m za 10.00-17.00; zo 13.30-17.00
Henk Visch, video "Vaarwel" en video's van andere kunstenaars - Gal. Adri Poels, Lage Barakken 31a, t/m 28 okt, wo t/m za 13.00-17.00
Henk Severens en Frans Duckers, recente werken - Gal. De Keerder Kunstkamer, Kerkstr 10, Cadier en Keer, t/m 22 okt, do t/m zo 13.00-17.30

Films - Speelweek: 12 t/m 18 oktober

FILMTHEATER LUMIÈRE, Bogaardenstraat 40b
De Oogst van de Stille, do, za, ma en wo 20.00
32 Short Films about Glenn Gould, vr, zo en di 20.00
Les cent et une nuits, dag, 20.30
Window to Paris, dag, 22.00
Sonatine, do tm za 23.00
CINEMA PALACE, Wycker Brugstraat 1
Nine Months, za 14.00
Doornroosje, za t/m wo 14.00, 16.00
Free Willy II, zo t/m wo 14.00, 16.15
The Bridges of Madison County, dag, 17.45, 21.00
Waterworld, dag, 17.45, 21.00; za t/m wo ook 14.00
While You were Sleeping, dag, (beb. ma) 18.30, 21.15
Les Films du Paradis: "L'Aventura", ma 17.15
Sneak Preview, ma 21.00

PATHE MAASTRICHT, Wilhelminasingel 39
Jungle Book, dag, 11.15, 13.45, 16.15
Doornroosje, dag, 12.00, 13.45
Apollo 13, dag, 13.00, 16.30, 20.15
André, dag, 13.15
Judge Dredd, dag, 13.15, 16.00
Mortal Combat, dag, 13.15, 16.00, 18.45, 21.30
The Bridges of Madison County, dag, 15.30, 18.15, 21.15
Operation Dumbo Drop, dag, 16.00, 18.45, 21.30
French Kiss, dag, 18.45, 21.30
Braveheart, dag, 20.00

CINÉ-K, Bernardusstraat 13
The Madness of King George, dag, 21.00

Fantasieloze, angstige mensen zijn het, de hoofdpersonen in de tragedie "Overstekend wild", van Franz Xavier Kroetz. Alles moet in het leven van het arbeidersgezin gaan zoals het hoort. En verder geen rare fratsen. Want wat moeten de burens anders denken?

Tussen hangende panelen staat enkel een wastafel, een toilet en een paar stoelen. Daar doet het gezin wat ze denken dat er van hen verwacht wordt. De autoritaire vader heerst over zijn gezin. De moeder is afhankelijk van haar man en sust de ruzies met de dochter. En dochter Hannie is gewoon een lekker jong spring-in-het-veldje. Alles lijkt heel gewoon, enkel de taal is gekunsteld. De tragedie werd geschreven in het plat Beiers. Regisseuse Annelies Lafleur vertaalde het. In de versie van Het Kruis van Bourgondië wordt een irritante kunsttaal gesproken waarin het Nederlands wordt doorspekt met Duitse woorden. Zo hier en daar rolt er in Duitse voor-

Kruis van Bourgondië speelt Kroetz' Overstekend Wild

„Wir zin onschuldig“

den zelfs een stuitende gooise r. Maar zelfs dat wordt goedgemaakt door de kwaliteit van het stuk en het spel, ingetogen en gedreven.

Een stoet korte scènes volgen elkaar snel op, als in een filmscenario. Slechts het door de spelers verschuiven van een paneel of het neerzetten van een rekvisiet markeert het begin van een nieuwe scène. Al snel blijkt dat de dochter des huizes voor problemen gaat zorgen. Ze vrijt namelijk met Frans, een losse arbeider. De verderfelijkeheid van deze scènes wordt zichtbaar gemaakt door de hooggehakte rode pumps, die het meisje, gespeeld door Rafaëla van der Meulen, draagt. Als zij weer thuiskomt en de lieve dochter uithangt zijn deze weer gewisseld voor saaie blauwe stappers en komt ook het rugzakje met een belletje eraan weer te voorschijn.

De ouders vinden die relatie van hun dochter natuurlijk maar niks. Frans, gespeeld door Erik de Vries, kan maar beter uit de buurt van hun Hannie blijven. "Of ik breek die jong met me eigenste hande", dreigt de besnorde vader, gespeeld door Joost Demmers. Maar het is al te laat. Hannie is zwanger. "Wat hebben wir gedaan, dat wir toch zo'n dochter hebben krijgen moeten", jammert de moeder. En dan volgt de zin die in het stuk steeds opduikt als het drama niet te overzien lijkt. "Wir kunnen d'r helemaal niets aan doen, wir zin onschuldig".

Niets lijkt het gezin, in haar ogen althans, verkeerd te doen. Vader werkt voor zijn

geld. Moeder kookt en zorgt. Het huis is netjes en schoon. Er wordt gedweild en gewassen op het toneel. Er heerst orde in het gezin. Zelfs het uitwringen van een washandje is een precies klusje, dat elke keer op precies dezelfde manier gebeurt. De dochter neemt deze gedragingen over. Ze bezigt dezelfde clichés, draagt dezelfde donkerblauwe kleren en wringt haar washandje met dezelfde neurotische precisie uit. De ouders houden zich aan alle regels van het oerburgerlijke leven en toch gaat het dan mis. Wat moet je daar dan aan doen?

De vader heeft wel een oplossing: een sterk regime, zoals dat van de nazi's, dat zal zijn gezin kunnen beschermen. Maar nu dat er niet is zal hij zijn zaakjes zelf op moeten knappen. Hij blaft z'n dochter af en zegt Frans flink de wacht aan. Met zijn starre houding gaat hij echter zijn eigen ondergang tegemoet. Het tweetal besluit de vader te vermoorden. Als dat probleem uit de weg is geruimd blijft er nog een over: de baby, die nog geboren moet worden. Als het kussen onder de blouse vandaan is gehaald, volgt de pijnlijke laatste dialoog tussen de twee. Het kind is dood. En deze baby was eigenlijk het enige dat hen bond, van liefde was geen sprake. Alles is anders gelopen dan ze dachten. Het schijnbaar normale blijkt mechanismen te verbergen die tot catastrofes leiden. Maar daar kunnen ze niets aan doen.

Tineke Oosterloo

(illustratie Sannie Straatman)

"Pink Floyd. Vier jaar geleden in het Feyenoord-stadion. Dat was het toch wel. Het ging me niet alleen om de muziek. Ik heb maar één ceedeetje van de groep. Vooral het samenspel tussen de muziek en de show, dat was echt niet normaal. Een enorm bed dat langs een staalkabel over de mensenmassa glijdt, zoiets had ik nog nooit gezien. Het meest imposante was nog wel het begin van het concert toen er een echte dubbeldekker over kwam. Even later hoorde je het geluid uit de boxen komen. Waanzinnig geluid. En dan plotseling, boem, daar staat dan Pink Floyd op het podium, badend in een zee van licht. Dat is zoiets fantastisch, dat vergeet je nooit van je leven meer.

Hemelhoog

Edu Stalder (39) is medewerker van de postkamer.

'Les cent et une nuits': amusante Sterrenslag voor bejaarden

'La Deneuve' dobbert verliefd met De Niro op een zwanenmeer, Jean Paul Belmondo is vermomd als toreador en macho-forever Alain Delon komt met zijn helikopter langs voor een kopje thee. Gina Lollobrigida is opgelapt tot een relikwie voor filmvedettes en de borsten van Liz Taylor worden bijeengeperst tot wat een verleidelijke boezem moet zijn.

Wat doet een cineaste die honderd jaar filmgeschiedenis van een monument wil voorzien? Agnès Varda koos ervoor een reeks van *flashbacks*, *highlights* en *good old fellows* de revue te laten passeren. Dat de enige samenhang tussen de flarden filmgeschiedenis bestaat in de seniele geest van een oude filmgek, lijkt Varda niet te deren. Netzomin als ze het een probleem vindt dat haar selectie aan beelden en namen nogal onrepresentatief is voor wat er aan Europese én Amerikaanse films is gemaakt. Varda maakt namelijk een terugblik op de filmgeschiedenis die ernstig te lijden heeft onder de francofiel blikvernauwing van de maakster. Robert Altman is er eerder al in geslaagd voor zijn film *Prêt à porter* een hoeveelheid publiciteit te krijgen die omgekeerd evenredig lijkt met de kwaliteit van het produkt, het geheim school in de grote groep *celebrities*, die van Altman mocht figureren als zichzelf. In *Les cent et une nuits* haalt Varda dezelfde truc uit de doos en ook deze keer haalt de film mede hierdoor het predikaat 'onderhoudend'. Na het wegstrepen van alle 'glamour' aan de zijlijn blijft een illusie over. Wat een monument, een Colosseum van de film had moeten worden is vluchtig en vergankelijk als een luchtkasteel.

In een Frans kasteeltje slijt de 100-jarige Simon Cinéma zijn oude dag. Deze eigenaardige grijsaard was een prominent fi-

guur in die ontwikkeling van de film en zijn kasteel is ingericht als cinematografisch museum. Zijn herinneringen aan films, het verschijnen van lang overleden filmsterren en de visites van de nog levende helden vullen zijn dag. De gebroeders Lumière, kroongetuigen van de geboorte van de film, zijn dagelijks te gast. Marcello Mastroianni is zijn grootste maat en al kibbelend laten ze hun filmverleden de revue passeren; hun sterfscènes en versiertrucs. De stereotypering waar deze acteurs hun hele carrière mee werden geconfronteerd - Mastroianni als de 'latin lover', Lollobrigida als de verleidelijke 'femme fatale' - wordt in deze film nog eens vet neergezet.

Cinéma is echter niet meer helemaal bij zijn verstand en een filmstudee wordt ingehuurd om iedere dag enkele uren zijn geheugen op te frissen. Zo wordt Camille de Sheherazade van de oude man, al hebben haar 'verhalen' niet meer om het lijf dan enkele flarden schoolboekkenkennis. De enige verhaallijn ontstaat dan in het complot dat Camille met haar vrienden opzet om Cinéma zijn erfenis te ontfutselen. De

verloren achterkleinzoon wordt opgevoerd om zo, na de dood van de honderdjarige, de filmproductie van Camille's vriendje te financieren. Maar zelfs de eenvoud van dit plot wordt incoherent wanneer Cinéma zijn erfenis aan Elizabeth Taylor overmaakt.

Het is niet uitgesloten dat de echte cinefiel veel plezier beleeft aan *Les cent et une nuits*. Het is namelijk goed mogelijk een spelletje 'Twee voor Twaalf' te spelen door zoveel mogelijk citaten, fragmenten, gezichten en scènes te benoemen. De minder begaafde filmfhebber is echter veroordeeld tot de amusementswaarde van deze 'sterrenslag' die de 'vertrossing' nu zelfs al op het witte doek van het filmtheater brengt. Voor die uitzonderlijke keer dat geprobeerd wordt een 'hommage' aan de film te brengen is dit onvergeeflijk. Veel moois dat in die honderd jaar is geproduceerd wordt geweld aangedaan.

Marcia Luyten

Les Cent et une nuits draait vanaf donderdag 12 oktober in Lumière.

"Ik speel zelf ook in een band. Als toetsenist bij *Country Connection*. We treden ongeveer drie keer per maand op. Vooral op bruiloften en partijen. Vroeger had mijn jongste zusje een orgel. Ik zat meer achter haar instrument dan achter het mijne. Zo ben ik bij de toetsen terecht gekomen.

"Zo'n optreden van Pink Floyd, daar leer je veel van. Dan hoor je weer eens wat een synthesizer allemaal kan. Na dat concert ben ik thuis allerlei nieuwe geluiden gaan uitproberen. Ik ben zo enthousiast gaan experimenteren dat ik op een gegeven moment terug moest naar de dealer omdat ik het geheugen van het apparaat had vernietigd.

"Ik kan trouwens geen noot lezen. Als we een nieuw nummer instuderen krijgen alle zes de bandleden een cassette met de originele muziek. Ik leer alle partijen helemaal van buiten. In onze groep is er maar één die noten kan lezen. De drummer. "Ons repertoire bestaat uit country, country-rock en *evergreens*. Lionel Ritchie, Buck Owens, Kenny Rogers, Rock & Roll en Top 40. En natuurlijk de Eagles. Wat muziek betreft zijn dat toch mijn grote idolen.

"Het speciale van een mega-act als die van Pink Floyd is ook de massa. Hoe die reageert op die show, en die muziek, dat is fantastisch. Als ik op een bruiloft speel, en het publiek danst en zingt en klapt enthousiast, dan breekt bij mij ook het koude zweet uit. Dat zweept me op. Ik heb dan het gevoel alsof ik weg zweef. Als ik dan mijn ogen dicht doe is het net alsof ik bij de Eagles speel.

"Al van jongs af aan speel ik in allerlei harmonietjes. Ik begon in die van Caberg, als trommelaar. Vriendjes van mij hadden mij gevraagd. Van mijn vijftiende tot mijn tweeëntwintigste heb ik er gespeeld. Toen kreeg een van die vrienden een vriendinnetje dat bij de harmonie van Sint-Pieter speelde. Dus ging hij ook naar Sint-Pieter. Dus gingen we allemaal naar Sint-Pieter.

"In 1989 ben ik bij het *Mestreechs Rizzjemint* gegaan. Op verzoek van de pedel van de RL. Niet als schutter, maar als tamboer. Nee, een geweer heb ik altijd geweigerd. In 1993 ben ik lid geworden van de *Kachelpiepers*. Maar daar ben ik snel weer mee gestopt. Dat Maastrichts chauvinisme, dat lag me toch niet zo. En het zag er eigenlijk ook een beetje belachelijk uit, zo'n Indisch jong in een Schots rokje.

"Nu speel ik nog bij een Zaate Herremenie. Echt Maastrichts, dat wel ja. De laatste jaren worden er veel concerten georganiseerd, hier in de stad. Een hele vooruitgang. Ik heb zelf Toto gezien, de Simple Minds en Eric Clapton. Toto was het mooiste. Maar dat er geen echte mega-acts naar Maastricht komen, zoals Pink Floyd, dat vind ik toch wel een gemis. Dat kan toch best in het MVV-stadion? Die presteren toch niks meer."

Wim Ortjens

(In deze wekelijkse rubriek vertellen medewerkers en studenten van de RL over hun mooiste, meest bijzondere culturele belevenis)

Dom (II)

Vorige week beloofde ik jullie de allerdomste man van Nederland voor het voetlicht te brengen. Bij nader inzien doe ik dat maar niet; het zou mijn carrière in een diepe put kunnen doen storten, en hoewel ik in deze column door de bank genomen weinig bladen voor de mond neem is het mij dat niet waard. Wat ik wel wil doen is zijn stupide uitspraak hier optekenen en parafraseren:

"Waar in toenemende mate anderen dan sociaal geneeskundigen, zoals gezondheidswetenschappers, zich bezighouden met 'community health' moeten wij ons zorgen gaan maken over het academisch gehalte van de 'public health'."

Tja: "Waar in toenemende mate anderen dan automonteurs, zoals de politie, zich bezighouden met verkeersgedrag moeten wij ons zorgen gaan maken over de kwaliteit van de verkeersveiligheidsmaatregelen."

Voorbordurend op het thema 'dom' moet ik in deze column ook mijzelf presenteren als van bijzonder grote idiotie. Het komt allemaal door wat een voormalig dekaan een 'persoonlijkheids-stoornis' noemde: ik kan geen nee zeggen.

Zo werd ik afgelopen voorjaar uitgenodigd om een praatje te komen houden in Wenen. Leuk! Ik riep 'Ja!'. Drie weken geleden brak het supreme moment aan. Ik had eigenlijk helemaal geen zin en tijd meer om naar Wenen af te reizen. Vanwege een tweetal intercontinentale reises die ik net achter de kiezen had had ik, zoals men dat hier zegt, 'de pijp keeg'. Erg leeg. Bovendien wilde ik het weekend na het Weense congres met vrienden gaan zeilen. Daardoor deed ik mijzelf (dom! dom! dom!) het volgende aan:

Donderdag, 22.00: vliegen naar de Oostenrijkse hoofdstad.

Vrijdag, 01.10: aankomst in hotel schuin tegenover het Westbahnhof.

Vrijdag, 06.30: ochtendritueel, ingewikkelde ontbijt-kwekpraat met mede-conferencières.

08.00: per U-bahn naar congrescentrum.

08.30: kwekpraat met mede-conferencières en organisatoren.

09.00: knikkebollen bij openingsceremonie.

10.00: koffiepauze voor de rest van de deelnemers, maar dr. 'Eva' moet opdraven bij persconferentie.

10.30: kwekpraat met mede-conferencières en organisatoren.

10.30: entertainend dansje annex lezing. Daarna knikkebollen.

12.00: lunchpauze voor de rest van de deelnemers. Dr. 'Eva' wordt gedwongen met een journaliste van de ÖRF te spreken.

Hijgra, een prime-time interview. Lunch is op als ik bij buffet verschijn.

12.45: briefing over workshop die ik onaangetekend moet leiden alsmede terugrapporteren.

13.00: workshop

15.00: theepauze, behalve voor dr. 'Eva' die de terugrapportage op overheidsbeets moet zetten. Thee blijkt op: ik krijg lauwe glaasje appelsap.

15.20: terugrapportage

17.00: knikkebollen bij slotceremonie, vervolgens op transport naar Rathaus.

18.00: diner met de burgemeester; turbogesnater met politici.

23.30: oogbollen hangen onder voetzolen als ik in hotelbed tuimel.

Zaterdag, 04.30: "This is your wake-up call!" Taxi naar vliegveld; om 10.00 zit ik knikkebollend op een BM op de Kagerplassen.

Dom, dom, dom.

Eva

'Mag ik vanavond aan je piemel zitten?' Uit verveling zei ik maar ja'

The Village People
zijn naar bed (foto:
Nelis Tutkey)

"Denk niet zwart wiift. Maar in de kleur van je ha-ha-ha-hart." De ober heeft er duidelijk zin in. In plaats van een beschaafd alstublieft gaat het bier vergezeld van vals geschreeuw, ter ondersteuning van de coverband Oliver. Verrassend losjes, hier en daar voorzien van een zelfbereide break, werkt de groep zich door campy deuntjes als *Relight my fire, I will survive* en een paar hits van Frank Boeijen. Wat het oeuvre van de Nijmegenaar meer heeft te bieden dan pubersentiment is onduidelijk. Maar dan klinkt een couplet van *Kronenburg Park*, met daarin die zeemansregel dat thuis een vrouw wacht, onwetend, op haar man. Op de dansvloer zingen twee oudere mannen dat vrolijk mee en barsten in lachen uit. En zo kan het natuurlijk ook worden uitgelegd. Op de tiende editie van de *Pink Party* in de Dominikanerkerk is niet alles wat het lijkt te zijn.

BERICHT UIT MAASTRICHT

Achterin de Maastrichtse feesttempel staan terrasstoeltjes. Om even uit te blazen of om het toiletbezoek te observeren. Herman en Susanne - twee studenten - zijn neergezegen simpelweg om aan elkaar te zitten. "Wij houden gewoon van knuffelen," lacht Herman. "Jááá," spint Susanne. Ze vlijt haar gezicht in zijn nek en verfrommelt met haar hand zijn rechteroor. "Hahaha." *Ploeng!* - en het oor zit weer goed. Natuurlijk, Herman is een homo en seks met Susanne is daarom niet aan de orde. En het is ook wel zo dat de biseksuele Susanne het prettig vindt dat Herman "nooit onverwacht achterlangs zal binnenkomen". Maar de *bottomline* - als ik weet wat dat betekent - is dat ze elkaar gewoon lekker zacht vinden. Ter illustratie wrijft Herman zijn handen over Susanne's borsten en dat leidt behoorlijk af. "Heb je misschien nog een goeie vraag?"

Een oudere homo vindt het inderdaad maar niks - sterker nog: uniformiteit is het begin van het einde voor iedere bijzondere groep in de samenleving. Jawel. "Kijk joh, ze komen met drie, vier man binnen, allemaal drie maanden sportschool gehad en hup: spijkerbroek en een nauw T-shirtje." Volgens de man is de homocultuur ontegenzeggelijk fysieker ingesteld dan voorheen. En daar doe je aan mee of niet. Een andere vijftiger zeilt voorzichtig langs, dunne beentjes onder een strakke wielrenbroek en een dikke trui over zijn bierbuik. "Tja," zegt de man - wat hier vermoedelijk vertaald moet worden met: je kunt het ook overdrijven.

De *extravaganza* van de jaren tachtig lijkt echter definitief voorbij. Dat weet je zodra Johnnies op een vrijgezellenavondje de iT aandoen in plaats van de gebruikelijke Bananenbar. En zodra blijkt dat een travestiet zelfs bij het plaatselijk parochiebestuur geen fronsje meer kan veroorzaken. Als ook in een volkswijk als Oostermaas iedereen wel een homo kent, dan is gewoon doen al snel helemaal terug van weggeweest. Volgens Susanne komt daar voor de Maastrichtse homowereld nog iets bij: "le-de-reen kent elkaar hier. Je kunt niks faken." Niet om het een of ander, maar ze komt wel 's La Gare binnen en dan denkt ze: die heb ik al gehad, en die, en die - en ja, waarom zou je moeite doen om je uit te dossen en je te gedragen als Mrs. *Wonderful*, terwijl de hele tent weet dat je scheten laat in bed?

Herman valt zijn knuffelvrouw bij. De scene is zo klein; voor een beetje seks gaat hij - tegen zijn gewoonte in - geregeld buiten zijn leeftijdsgroep te rade. "Aan de bar in het COC zat laatst zo'n

brutaal oud mannetje, goed gebruikt en zo. Hij vroeg botweg: mag ik vanavond aan je piemel zitten? Uit verveling zei ik maar ja." Dat hele COC, Herman vindt het leuk hoor, maar de meeste bezoekers zijn toch vooral "onzekere tiepjes" die op de kroeg een eenzame avond komen stukslaan. "Ze zijn zestien en er net achter dat ze homo zijn." En met een ironisch glimlachje: "Dat betekent veel goede gesprekken." Niet dat Herman daar vies van is, maar goede gesprekken heeft hij eenvoudig al genoeg gehad.

Een *vinage* lesbienne struint voorbij: cowboylaarzen, leren jekker en een hoogblond kapsel dat even kort wordt gehouden als het gras bij MVV. Ze groet Susanne, die een glimlachje weet strak te houden tot de vrouw voorbij is, om dan "Yo! Clint!" te mompelen. Susanne en haar knuffelvriend komen vervolgens helemaal niet meer bij en hangen in elkaars armen als slappe dweilen. Ja, nee, ik moet begrijpen dat Clint niet zo cool is als zij graag wil doen voorkomen. Volgens Herman weet Susanne daar alles van: "Jááá, geef het maar toe." Helaas. Die middernachtelijke anekdote zal de scene nooit verlaten. Susanne stuurt Herman om drie bier en vraagt alweer om "een goeie vraag".

Kontneuken. Want dat knuffelen ook heel fijn kan zijn ontgaat in de Dominikanerkerk zelfs een blinde niet. Susanne gaat er eens goed voor zitten en nodigt terloops twee dertigers aan tafel die - ik kan me vergissen - ooit lid waren van The Village People. Zoals het echte rock & rollers betaamt, doen de twee nergens moeilijk over: de anale penetratie wordt zowel actief als passief met veel plezier genoten. Susanne gelooft er niets van. "De meeste homo's die ik ken willen het wel allemaal doen, maar zodra ze zelf aan de beurt zijn: ho!" Ja, nee, ja toch - The Village People twijfelt nog. Eerst een slok bier. Daarop kijken de twee heren elkaar kort aan en op beide hoofden verschijnt een betrap glimlachje. "Ja, jáááá, oké, dat klopt wel." Om daar snel aan toe te voegen: "Maar bij ons is dat niet zo, hoor."

Aan de bar heeft Herman een kennelijk onaangenaam treffen met de oudere man in wielrenbroekje en wollen trui. Door de muziek is er niets van te verstaan, maar het vaderlijk schouderklopje dat wordt beantwoord met een röntgenblik spreekt boekdelen. "Mijn vader," roept Susanne *out of the blue*, "was dolgelukkig toen ik hem zei dat ik ook van vrouwen hou." Allicht, gebaart The Village People. En Susanne begrijpt waarom: "Jawel, eerst dacht-ie: dat is een fase. Hoefde hij zich geen zorgen te maken om kinderen. En tegen de tijd dat hem een kleinkind wel aardig leek, zou ik allang weer hetero zijn." De relatie tussen vader en dochter zou inmiddels sterk zijn bekoeld, ware het niet dat pa op vakantie is geweest naar Bali. Volgens Susanne vielen daar zijn oogschellen af. "Weet je dat op Bali, na een begrafenis bijvoorbeeld, de mannen het met de mannen doen en de vrouwen met de vrouwen? Dat is daar normaal." The Village People weet ervan: de vakantie wordt bij voorkeur in die contreien doorgebracht.

Het bier komt niet meer, vanavond. Herman zoekt langs om Susanne tot ziens te kussen en verlaat de kerk met de man in het wielrenbroekje. Niet iedereen snapt dat. "Herman is een schat," verklaart Susanne. Dat zal ik toch zeker wel begrijpen. Tot besluit beraadslagen we een kwartiertje over pseudoniemen - Susanne, dat vindt ze wel een amusante naam: "lekker suf" - en dan vertrek ik. Op het Dominikanerplein staan oververhitte mensen af te koelen van de overdosis adrenaline die ze zichzelf hebben toegediend op de dansvloer. "Dit is de nacht die je normaal alleen in films ziet," doet de coverband voor de zoveelste keer. Ter hoogte van de Snacks loop ik Herman tegemoet. "Ik ga nog even terug," zegt hij.

Eugène Baak